

Recerca
Activitats formatives i de creació de
xarxes cooperatives
PAAC
2019

Projecte realitzat per Belén Soto
Traducció revisada per Núria Martínez Vernis

Índex

Introducció.....	3
Mètodes d'investigació.....	4
Objectius de la recerca.....	6
Estat de la qüestió.....	8
Estratègia actual de la PAAC.....	10
Enfocament personal	11
Anàlisi de desitjos_necessitats.....	14
#1 Sòcies.....	14
#2 Col·lectius d'artistes del context.....	23
#3 Projectes formatius de referència	38
> Transversalització de les propostes.....	45
Conclusions extretes i propostes.....	49
Proposte d'extensió d'activitats al 2019.....	55
Activitats ja esbossades pel 2020.....	58
Annexos.....	60
Entrevista Junta de la PAAC 17/09/19.....	61
Qüestionari individual sòcies PAAC.....	65

Introducció

La Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya (PAAC), com l'anterior Associació d'Artistes Visuals de Catalunya (AAVC), compta amb un programa de formació que respon a les urgències o necessitats tècniques identificades per a la professionalització de l'artista comuna: cursos per conèixer els processos i eines per a la gestió econòmica, fiscalitat, comunicació... Actualment, la PAAC està interessada en comprendre en major profunditat quin sentit té ser sòcia i quins recursos formatius pot oferir en aquest sentit.

En la sol·licitud de subvenció d'activitats formatives que la PAAC va redactar per a l'ICUB, l'equip de govern va decidir integrar un procés de recerca que explorés els interessos i necessitats de les artistes del seu context amb l'objectiu d'aplicar la informació obtinguda en el desenvolupament d'una extensió del seu programa formatiu. El títol d'aquest projecte redactat va ser *Activitats formatives i de creació de xarxes cooperatives*, el que indica ja un clar interès a ampliar aquestes formacions per integrar una dimensió col·lectiva i interdependent en la manera d'entendre la pràctica artística.

La recerca que s'ha desenvolupat amb aquesta comesa es recull en aquest document.

Mètodes d'investigació

Aquest procés de recerca és un treball fonamentalment qualitatiu, que pretén explorar la subjectivitat de les persones que col·laboren per ordenar necessitats, objectius i inquietuds compartides en relació a la PAAC i a les eines que facilita a través del seu programa de formació. La recerca ha seguit la següent estructura:

Definició d'objectius > Recollida d'informació > Sistematització i anàlisi de la informació > Aplicació de resultats al disseny d'un programa prototip

Definició d'objectius

Després de la recepció de l'encàrrec, es realitza una entrevista col·lectiva amb les membres de l'actual Junta de la PAAC per a la seva concreció. Durant l'entrevista es desenvolupa la posició estratègica de la Junta respecte a la PAAC com a associació assembleària d'artistes en el context de Catalunya, respecte els seus programes de formació i respecte els objectius de la present recerca.

Recollida d'informació

Per tal de situar la recerca, s'elabora un *Estat de la qüestió* a partir de l'històric de formacions de la PAAC disponible en el seu lloc web. Per comprendre el punt de partida, es complementa amb les perspectives integrades en l'entrevista amb la Junta de la PAAC ja esmentada.

El gruix d'informació d'aquest treball es recull a través d'entrevistes i qüestionaris. Es realitzen entrevistes a sòcies de la PAAC, col·lectius organitzats d'artistes del context i projectes formatius de referència. Per a les sòcies de la PAAC es plantegen entrevistes grupals per obrir de manera general les qüestions de la recerca i deixar fluir la conversa. La proposta d'entrevistes grupals ve seguida del lliurament d'un formulari en línia per a totes les sòcies, on cada participant pot desenvolupar les idees plantejades i, si va participar en l'entrevista grupal, matisar o completar el seu posicionament. Per a col·lectius organitzats del context i programes formatius de referència s'organitzen entrevistes on explorar les qüestions i posicionaments que complementen les perspectives internes de la PAAC.

Sistematització i anàlisi de la informació

La informació recollida és estudiada per extreure'n una síntesi de respostes de cada entrevista i del conjunt dels qüestionaris a les sòcies. De cada quadre de síntesi s'assenyalen, també, ressonàncies i absències respecte els objectius i punts de partida de la recerca o en relació a un altre dels grups entrevistats. Les dades són analitzades per destil·lar i ordenar les idees més lligades als objectius de la recerca.

Encarrega: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya

Aplicació de resultats al disseny d'un programa prototip

De l'anàlisi de la informació es destil·len un conjunt de conclusions i propostes. Aquest llistat es posa en comú amb la Junta de la PAAC per tal de seleccionar les propostes que incidiran en l'elaboració d'un programa formatiu prototip pel 2019.

Objectius de la recerca¹

Objectius de la PAAC

- Comprendre en major profunditat els interessos de les sòcies de la plataforma i quin sentit té formar part de la mateixa respecte a les activitats formatives que pot disposar.
- Potenciar el número i diversitat de sòcies, amb especial interès en perfils joves i emergents que constitueixen el futur de la plataforma, artistes que estan passant per residències del context i artistes de prestigi que enforteixen la seva presència i reconeixement.
- Enfortir l'esperit polític general de "fer equip" i recuperar la força de les directives de l'anterior AAVC.
- Impulsar la creació de vincles entre sòcies i d'elles cap a altres agents de la ciutat. Donar eines per provocar espais de reflexió que enriqueixin la pràctica artística i les relacions amb altres persones.
- Detectar mancances importants en la formació dels artistes que llastren la seva activitat per dissenyar una resposta eficient i completa que amplii el programa d'activitats formatives.
- Qüestionar i avançar en la definició del paper de la PAAC respecte a la formació d'artistes en aquest context.
- Millorar la participació en el programa formatiu i el compromís de les seves inscrites.
- Seguir estratègies per descentralitzar territorialment les activitats de la PAAC.
- Desenvolupar les seves activitats tenint en compte l'anàlisi i crítica del feminisme interseccional, que és sensible a les diferents categories d'obstacles i/o violències que reben diferents col·lectius. En aquest sentit, prioritzar l'accés als recursos que s'ofereixen als qui més dificultats tenen per aconseguir-los.

Objectius de la investigació

- La prioritat d'aquesta recerca és l'acte de preguntar: conèixer les perspectives al voltant de les activitats formatives i xarxes cooperatives que existeixen consultant membres de la PAAC i altres organitzacions d'artistes del context.
- Investigar els interessos actuals d'aprenentatge de les artistes partint de quatre conceptes de partida: feminismes, acció política, mediació i anticolonialitat.
- Indagar més enllà del format tradicional professora-alumnes per explorar altres composicions i rols: formats on col·lectivitzar sabers, explorar el potencial com a grup de l'associació, especular sobre vies d'acció política i coordinació comuna. Oferir eines que ajudin la revisió crítica de l'organització.
- Estudiar amb atenció i sensibilitat les respostes rebudes per sòcies i artistes del context, de manera que, en funció dels resultats, la Junta tingui la possibilitat de decidir si apostar política i estratègicament per propostes que a priori no són preferents per a les sòcies.

¹ Extrets de l'entrevista a la Junta de la PAAC del 17/09/19 (consultar els Annexos)

- Ordenar la informació recollida per tal de generar una extensió pilot del programa formatiu de la PAAC travessat per pedagogia de l'associacionisme. L'extensió pilot programarà, com a màxim, dues formacions.
- Proposar pràctiques, eines i sabers emancipatoris, tenint present que l'emancipació no passa per la conquesta de la sobirania individual sinó per la capacitat de co-implicar-se en un món comú.
- Generar espais de reflexió sobre l'acció política que una estructura com la PAAC pot fer, treballant en complementarietat amb altres programes formatius i organitzacions del context, evitant solapaments. En aquest sentit, dirigir les propostes cap a un programa amb identitat pròpia.
- Generar formats de contacte-experiència que activin i enforteixin vincles interpersonals.
- Elaborar una proposta que no es redueixi al col·lectiu de la PAAC, és a dir, que es proposi des de la PAAC però no només per a la PAAC.
- Trobar docents adequats per a les propostes formatives dissenyades.
- Desenvolupar una proposta d'acord amb els plantejaments presentats per a la subvenció de l'ICUB. En aquesta línia, justificar adequadament la continuïtat o descart dels conceptes de partida en el disseny del programa pilot.
- Obrir vies de possibilitat per treballar durant el 2020 en col·laboració amb els centres de producció i recerca artística de Catalunya en resposta a les mancances d'aprenentatges i de cooperació detectades.

Estat de la qüestió

El programa de formació de la PAAC està actiu des de 2016 i es planteja com un model d'estudis i aprenentatges continus dirigits a millorar aspectes de la professionalització artística. Els cursos programats s'han estructurat al voltant de coneixements jurídics, fiscals i curriculars. El programa ha tingut periodicitat anual i ha estat estructurat a partir de les necessitats detectades en les sòcies de la plataforma.

El model i continguts d'aquest programa són una continuació de la tasca formativa que va fer l'anterior AAVC i que va ser dissenyada a través d'un intens treball d'anàlisi i de recerca de la mateixa. Es va formalitzar amb la publicació de l'estudi *La dimensió econòmica de les arts visuals a Espanya* al 2005 (estudi de caràcter sectorial, el primer dedicat en exclusiva a aquest sector d'àmbit estatal, i que va integrar una anàlisi de la seva cadena de valor), mitjançant el programa de CIDEA durant 2006-2007 (Centre d'Innovació i Desenvolupament Econòmic de les Arts) i a través del seu Pla de Formació Contínua per a Artistes Visuals 2006/2007. Aquest últim s'estructurava en tres àrees: una de bones pràctiques i jurídic fiscal, una altra professional, i una altra tècnica i tecnològica². Les diferències entre els dos programes i on posen l'accent semblen justificar-se en el moment històric de cada organització: la lluita per les bones pràctiques va tenir el seu moment clau a la fi dels anys 90 i la primera dècada dels 2000 va ser la de major consciència en aplicació (actualment conviu la percepció que el seu foment es fa de manera transversal, i la sensació de que s'ha perdut la conscienciació); d'altra banda, les ofertes davant les necessitats tècniques i tecnològiques en la formació d'artistes semblen estar cobertes per altres entitats que han anat sorgint o creixent durant l'última dècada.

Els cursos desenvolupats per la PAAC en aquests anys han estat³:

Programa de formació de la PAAC 2016

- **Curs de formació fiscal i jurídica per a artistes**

Llocs: Barcelona i Sabadell

Professor: Rubén Guilanyà, advocat

Format: 15 h, 5 sessions

Continguts: Drets que la Llei de propietat intel·lectual confereix a les artistes i els procediments i obligacions d'una artista en règim d'autònom (IVA, facturació, obligacions tributàries, models de contractació).

Matricula: Gratuït per a sòcies, 40€ per a no sòcies

Places: 20

² Informació obtinguda mitjançant una conversa amb Clara Piazuolo, coordinadora del Programa de Formació Contínua per a Artistes Visuals de la AAVC durant 2007-2010 i responsable de l'àrea de Transferència de Coneixement d'Hangar durant 2010-2019.

³ Informació obtinguda de la web de la PAAC [data de consulta: 27/09/2019]: <http://www.paac.cat/p/1/118/0/Programa-Formaci%C3%B3-PAAC>

Programa de formació de la PAAC 2017

- **Propietat intel·lectual per als creadors visuals**

Lloc: Barcelona

Professores: Beatriz Panades (subdirectora adjunta de Vegap) i Ana Gallego (coordinadora del centre de Catalunya de Vegap)

Format: 1 sessió.

Continguts: Drets de les autores sobre les seves obres, sistemes de gestió de drets d'autor, gestió col·lectiva com a exemple d'economia col·laborativa i serveis de Vegap com a eina de gestió col·lectiva de drets digitals.

Matricula: Gratuït per a totes

- **Legislació per a artistes**

Lloc: Barcelona

Professor: Rubén Guilanyà, advocat

Format: 9 h, 3 sessions.

Continguts: Activitat professional com a artista visual (obligacions i IRPF), l'IVA i facturació, obligacions tributàries i activitat internacional.

Matricula: Gratuït per a sòcies i alumnes de la Massana, 30€ per a no sòcies

- **De la idea al projecte. Curs d'estratègies de comunicació per artistes**

Lloc: Barcelona

Professor: Miquel García, artista i docent

Format: 12 h, 3 sessions.

Continguts: Anàlisi dels àmbits d'actuació artística, eines de difusió, tècniques d'arxiu, estratègies de presentació i discursives, preproducció i producció dels processos artístics, posada en escena.

Matricula: Gratuït per a sòcies

Programa de formació de la PAAC 2018

- **Professionalització de l'artista: drets, deures i gestió**

Lloc: Barcelona

Professor: Daniel Gasol

Format: 9 h, 2 sessions.

Continguts: Evolució de les polítiques culturals a Catalunya, estructures institucionals i marc normatiu, professionalitat i institucions per a l'art professional, treballadors culturals, Estatut de l'artista i Llibre blanc, formes laborals, drets i deures, males pràctiques, relacions entre diversos rols.

Matricula: Gratuït per a sòcies i estudiants de Belles Arts

- **Legislació per a artistes**

Lloc: Barcelona

Professor: Rubén Guilanyà, advocat

Format: 9 h, 3 sessions.

Continguts: Activitat professional com a artista visual (Hisenda, Seguretat Social, gestió...), IVA, IRPF i facturació, obligacions tributàries i activitat internacional.

Matricula: Gratuït per a sòcies

Programa de formació de la PAAC 2019

- **Eines de comunicació i professionalització per artistes**

Llocs: Barcelona

Professor: Joan Morey

Format: 15 h, 5 sessions.

Continguts: Processos de creació, instruments per a la comunicació i divulgació, mitjans, fases que passa l'obra i necessitats corresponents, espais d'exposició, convocatòries per a la producció, premis i beques, residències.

Matricula: Gratuït per a sòcies, 40€ per a no sòcies

- **Fiscalitat per artistes**

Llocs: Barcelona

Professor: Jaume Abelló

Format: 12 h, 3 sessions.

Continguts: Obligacions fiscals de l'artista, règim d'autònoma, IRPF, IVA, impresos, obligacions tributàries.

Matricula: Gratuït per a sòcies, 40€ per a no sòcies

Estratègia actual de la PAAC

Entre els objectius de l'actual Junta de la PAAC per aplicar a partir de 2019, hi ha el de detectar mancances importants en la formació dels artistes que llastren la seva activitat amb l'objectiu de dissenyar una resposta eficient i completa que amplii el programa d'activitats formatives. Per aconseguir-ho, la Junta va presentar a l'ICUB la proposta de desenvolupar un procés de recerca per identificar necessitats i seleccionar els continguts, formats i objectius a aconseguir, per procedir després i durant el mateix 2019, a desenvolupar les formacions plantejades.

Aquesta proposta a subvencionar, titulada *Activitats formatives i de creació de xarxes cooperatives*, avaluava els cursos fins al moment programats amb bona acollida i resposta positiva de les assistents, i expressava l'interès per “ampliar, potenciar i experimentar amb nous formats i continguts per obtenir un impacte i repercussió molt més positius per tal d’articular les demandes professionals de les artistes amb eines més adients i plataformes més ajustades a les seves necessitats”⁴. Plantejava explorar aprenentatges necessaris per entendre l'art avui i proposava partir de quatre blocs o conceptes: la mediació, els estudis de gènere, els estudis anticolonials i l’activisme polític. A través de processos participatius, encarregaria a la investigadora treballar en contacte mitjançant taules de treball participades i juntament amb especialistes per poder estructurar el disseny de continguts dels nous cursos, la seva temporalització, les formadores i l’organització. S'establien com a destinatàries directes les artistes en diversos estadis de la seva carrera, fent especial èmfasi en les més joves, emergents, inclús en els darrers cursos d’estudis artístics (interès per relacionar-se amb escoles d’art), i es comprenia la participació del col·lectiu com a clau per al desenvolupament de la recerca, doncs és el camp base en el qual recollir dades i possibilitar la posterior participació en els cursos. També considerava com a destinatàries altres agents del sector cultural i tota la ciutadania interessada en l’art actual.

4 Obtingut del document de sol·licitud de subvenció presentat per la PAAC al ICUB en 2019

Enfocament personal

La condició aglutinadora i ordenadora de subjectivitats d'aquest projecte em fa considerar necessària l'exposició d'una sèrie de posicionaments, especificacions i idees que mantinc respecte als temes a tractar, ja que inevitablement condicionaran el discórrer del seu desenvolupament. Per la seva naturalesa, escric aquest apartat en primera persona i amb un llenguatge més personal.

Trobo important aquest apartat com un exercici de transparència. És un lloc on trencar de manera explícita la formalitat de les estructures estàndard de text legitimades per a la recerca i derivades de l'acadèmia, i on reconèixer que aquest no és un estudi absolutament objectiu, neutral, net, verificable (com pretenen la Ciència i Epistemologia hegemòniques fer passar les seves recerques⁵). Sí que espero desenvolupar un treball versemblant, sensible, rigorós, contínuament revisat, encara que de nou aquestes ambicions estan limitades per les meves capacitats, sabers, esdevenirs emocionals, recursos per a l'execució de l'encàrrec i altres condicionants externs.

Per la vinculació a la menció sobre perspectiva de gènere present en la sol·licitud de subvenció a l'ICUB, vull començar parlant de la necessitat que trobo de treballar des del reconeixement de les diferències. Considero important situar els agents que intervenen en aquest projecte i plantejar la seva posició com una més dins aquest món comú. Per aquesta raó, utilitzo substantius en plural en manejar conceptes que poden ser interpretats de diverses maneres amb la intenció d'integrar i no invisibilitzar postures minoritàries (com utilitzo el terme *feminismes*) i substantius en singular, fins i tot a vegades amb majúscules, quan anomeno, o bé conceptes que assumeixo propis o bé d'hegemònics, normatius, opressius que, des de la idea d'un *dins* ambigu que no sempre és la mitjana, es plantegen com a essencialistes i/o únics, en contraposició a un *fora* o negant-ho (com faig en l'anterior paràgraf amb *Ciència i Epistemologia*, o com podria emprar *heteromascunitat*). En la mateixa línia, i per l'interès de partida de la PAAC per estudiar blocs relatius al gènere i a la colonialitat, trobava fonamental ser conscients de les posicions o circumstàncies en les quals em trobo jo com a investigadora i la Junta de la PAAC com a demandant d'aquest estudi.

M'interessa, especialment, per la composició europea, blanca, en estats d'autonomia que ens permeten desenvolupar una tasca professional i per l'alt capital cultural de l'equip que dissenyem aquest projecte, tenir molt en compte els nostres privilegis i expressar que entenc l'interès per plantejar aquests blocs com la intenció de construir organitzacions més respectuoses i capaces de conviure en la diferència. Seguint aquesta idea, i connectant amb l'objectiu de la PAAC de potenciar la diversitat en la seva plataforma, em proposo enfocar aquest projecte des d'un model *interseccional* que, en la mesura de la informació disponible i les sensibilitats que es puguin reunir, s'esforci per generar condicions de possibilitat per a perfils travessats per tantes categories de la violència i de la diferència com puguem reconèixer⁶. Recuperant la menció a l'ICUB de la perspectiva de gènere, els blocs de partida i aquesta idea d'interseccionalitat, al llarg d'aquest document no parlo de feminisme sinó de feminismes⁷, i em

5 Comparteixo la revisió crítica a la institució Ciència que s'ha estat promovent des d'activitats com les del wetlab d'Hangar [data de consulta 27/09/19]: <https://hangar.org/ca/category/recerca/wetlab/>

6 En aquest sentit, m'orienten crítiques com la que fa Rosi Braidotti en *Lo posthumano* (2015) al model humanista representat per l'*Home de Vitruvi* o eines per a l'anàlisi de privilegis que proposen metodologies feministes interseccionals com les de la cooperativa Fil a l'agulla: <http://filalagulla.org/>.

7 Sobre aquesta decisió existeixen multitud d'interessants continguts. Per esmentar alguns, proposo l'exposició *Feminismes!* que exhibeix el CCCB entre el 19 de juliol i l'1 de desembre de 2019 [data de consulta 27/09/19]: <https://www.cccb.org/ca/exposicions/fitxa/feminismes/231713>; o un passeig pel registre de posicionaments

posiciono en no necessàriament aïllar estudis de gènere i descoloniais sinó comprendre i exposar com les seves opressions i violències s'interrelacionen entre elles i amb moltes altres.

Vull també esmentar algunes idees respecte al bloc de colonialitat⁸ que trobava importants pel cas com a plataforma catalana que es disposa a generar una proposta de possibles continguts sobre aquest tema. En primer lloc, que comprenc una estreta relació entre colonització i racisme, i que ambdues continuen formant part de les estructures polítiques, econòmiques, jurídiques, culturals, etc., que ens travessen (sense ser Catalunya una excepció i sense ser la PAAC una entitat especialment posicionada sobre aquest tema), per la qual cosa entenc la urgència de continuar treballant aquestes qüestions. També, que sovint s'interpreta la descolonització com una neteja de la pàtina colonial que ens embolica, com si escatant el revestiment estiguéssim ja lliures de racisme i jerarquització de la cultura i la pell, sense ser conscients que el programari colonial està profundament instal·lat en tot el nostre sistema. Per això, només puc entendre la descolonització com un ambiciós procés de crítica i revisió de les estructures que travessen la nostra manera d'estar en el món, un procés en el qual jo mateixa tinc davant un gran camí per fer. Per l'habitual instrumentalització i apropiació que des d'Europa es fa d'aquests discursos, sumada a la quantitat de perfils migrants i brillants que treballen a fons i des de diferents pràctiques aquestes qüestions a Catalunya, no em sento còmoda i evito que les activitats de transmissió de coneixement entorn a la colonialitat siguin instruïdes per persones blanques europees.

D'altra banda, detecto un gran potencial en el plantejament de generar activitats formatives on enfortir el sentiment associacionista i especular sobre vies utòpiques, distòpiques i possibles d'acció política organitzada. Trobava fonamental recuperar i actualitzar el debat sobre les bones pràctiques, posant-lo en relació amb les eines tecnològiques més habituals de l'etapa post-internet i els usos que les noves generacions en fem, amb les lògiques de cures que es proposen des dels moviments feministes i amb discursos lligats a la presència i rellevància en el sector com són els del *capitalisme cognitiu* i l'*acceleracionisme*. Les polítiques culturals dirigides a la creació d'indústries culturals i a fomentar l'artista-emprenedora afavoreixen només una part de la producció artística, que és la que s'orienta al mercat. Considero que no totes les pràctiques artístiques són mercantilitzables -almenys en els circuits de fires i galeries habituals- i que en aquestes pràctiques de marges es desenvolupa un valuós patrimoni cognitiu, relacional, emocional, crític i emancipatori. Per la seva incapacitat o resistència a entrar en circuits de compra-venda, és important generar estructures que les protegeixin, estimulin i converteixin en sostenibles, comprenent que entorn del treball artístic no podem limitar-nos a promoure transaccions econòmiques tradicionals (diners a canvi de recursos econòmicament mesurables). En aquest sentit, trobo un gran potencial en la generació d'ètiques de cooperació que enfrontin els discursos de competició i rivalitat imperants, per possibilitar models sostenibles -i no sempre contemplats per les estructures jurídiques- de col·laboració, complementarietat, aliança, redistribució de recursos i poder... També em preocupa la linealitat d'alguns discursos de bones pràctiques⁹ que exclouen de la seva definició de professionalització el treball que no encaixa o és discrepant amb les vies de mercantilització. Trobo en aquests discursos una construcció del concepte *treball* totalment

feministes enunciat en la web de Píkara Magazine en introduir el terme en el seu cercador [data de consulta 27/09/19]: <https://www.pikaramagazine.com/?s=feminismos>.

8 Aquesta reflexió es nodreix de lectures com *Descolonizar el feminismo para cambiarlo todo*, article en Afroféminas publicat després de la vaga del 8M de 2019 [data de consulta 27/09/19]: <https://afrofeminas.com/2019/03/14/descolonizar-el-feminismo-para-cambiarlo-todo/>; i de múltiples ocasions en la qual escolto o llegeixo a amigues i companyes com Maria Fernanda Moscoso o Lucía Egaña.

9 Com el de Joan Morey en les seves presentacions sobre bones pràctiques. Es pot consultar la transcripció de la seva intervenció en el *Gabinete de las mentiras* de TMTMTM en [data de consulta 25/10/19]: <https://gabinetedelasmentiras.tmtmtm.xyz/index.php/2019/10/18/encuentro-3-con-joan-morey/>

condicionat per l'òptica neoliberal i una absència alarmant de metodologies de pensament i enunciació feministes que situïn el discurs i analitzin i siguin transparents amb les estructures de poder i afectes que ocupen els diversos agents i cossos involucrats.

A més, entenc que la descentralització territorial de la PAAC és una responsabilitat que depèn dels seus recursos, relacions i col·laboracions, però intueixo també que la seva efectiva activació és una aposta el fruit de la qual creix a mig-llarg termini. Apostar per la distribució dels recursos és clau per incentivar una distribució de les sòcies i afavoreix el desenvolupament d'eines situades que responen a les necessitats pròpies de cada context.

Finalment, vull afegir la meua inclinació personal cap a una perspectiva de la mediació que no se centra tant -o necessàriament- en connectar la ciutadania amb l'art sinó en cuidar qualsevol tipus de transmissió de sabers. Així, parlo d'una mediació conscient dels processos pedagògics multidireccionals que es produeixen en l'acció intersubjectiva i que s'alimenta de les idees dels processos participatius, l'escolta activa, la comunicació no violenta, les pedagogies llibertàries i crítiques i els sabers ancestrals d'activitats quotidianes. A més, aposto convençuda pels formats que desmunten la formalitat i que desenvolupen el lúdic-festiu com a rituals generosos de trobada.

Anàlisi de desitjos_necessitats

#1 Sòcies

Les entrevistes en grup plantejades no van aconseguir interès o possibilitat d'implicació suficient per part de les sòcies no integrants de la Junta per a la coordinació. És a dir, només es va celebrar una entrevista grupal, en la qual van participar les sòcies que formen part de l'actual Junta.

Al formulari d'inscripció a les sessions grupals només es van apuntar 2 sòcies no integrants de la Junta: la Mar Arza i la Marta Fàbregas Aragall. La segona va cancel·lar la seva participació per treball. La Mar va decidir deixar la participació per al qüestionari individual. A més d'això, 4 sòcies es van posar en contacte amb la coordinació de la PAAC després d'enviar el formulari per inscriure's en les sessions presencials grupals, per comentar la importància de la descentralització territorial de la recerca i per sol·licitar la possibilitat de participar a distància en aquesta. Les quatre van ser convidades a participar directament en el qüestionari individual.

La participació en els qüestionaris individuals també ha estat baixa, per la qual cosa no s'entén com a representativa però sí que permet entreveure plantejaments sobre les diverses qüestions. Tres sòcies van escriure correus electrònics per indicar que la seva no-participació era degut al seu desacord amb les estratègies de la PAAC o amb el plantejament de les preguntes.

Qüestionari guia per a l'entrevista grupal

1. Com a artistes en el context de Catalunya i sòcies de la PAAC, quins aprenentatges us agradaria adquirir, què trobeu a faltar en el vostre perfil i en la vostra manera de sentir-vos còmodes en els espais que ocupeu, o en la manera d'utilitzar algunes eines, a quins espais us agradaria accedir, quins vincles us agradaria generar...? Estem parlant de necessitats, desitjos, interessos..., qualsevol cosa que es pugui aprendre o considerar un saber és vàlida en aquesta pregunta. Demano respondre tenint en compte els cursos ja oferts per la PAAC, que són el d'economia i fiscalitat i el de comunicació d'artistes del Joan Morey.
2. De les mancances o desitjos que heu plantejat, quins serien continguts coherents per a un programa de formació de la PAAC i quins tenen més sentit en altres organitzacions?
3. Quines són les últimes formacions que heu fet i que heu sortit pensant: això ha valgut molt la pena? Què valoreu d'aquestes formacions? Us interessa el format de classe magistral amb una persona experta? Us interessen els formats més experimentals o lliures? Quins són els formats que no us agraden gens?
4. Si us mireu, sentiu que la PAAC és un equip, us sentiu una comunitat unida i organitzada per aconseguir objectius comuns?
5. Us semblaria interessant que la PAAC utilitzés les seves experiències formatives per enfortir el sentiment de comunitat, impulsar els vincles entre les sòcies i altres agents de l'entorn i treballar sobre possibles estratègies col·lectives per tal de millorar les circumstàncies de treball de les artistes?
6. Se us acudeixen idees, persones o formats que treballen en aquesta línia?

7. Us interessa aprendre sobre feminisme, colonialitat_descolonialitat o d'altres perspectives relacionades?
8. I sobre mediació, metodologies per facilitar o cuidar vincles i grups, pedagogia+art?
9. I sobre acció política, estratègies per incidir políticament en les agendes o en les mirades...? Us interessa l'acció política individual? I la col·lectiva?
10. Per què sou sòcies de la PAAC, i què n'espereu? Utilitzeu els seus recursos?
11. Quina relació teniu amb la resta de sòcies de la PAAC? En quins contextos us relacioneu amb altres sòcies?
12. Quines enteneu que són les urgències polítiques actuals de la PAAC?
13. Creieu que té sentit i possibilitat de bona assistència si aquests tallers es desenvolupen en altres llocs a més de Barcelona? Quins llocs proposeu?
14. Voleu afegir alguna cosa o parlar sobre algun tema més?

Síntesi de respostes	
Participen	Junta de la PAAC (5 membres)
Aprenentatges d'interès	• Aprenentatges tècnics bàsics (escultura, pintura, dibuix...), tecnologies possibles per a la pràctica artística (s'esmenten: materials i processos de modelatge, tipus de projectors que podem usar en una exposició...). • Espais de reflexió sobre les posicions vinculants dels subjectes artista respecte a societat i institucions (jurídiques, econòmiques, governamentals, culturals públiques i privades...), de traçabilitat del capital simbòlic-cultural del treball artístic, del capital social de l'artista (protocols i processos explícits i implícits, visibles i invisibles...), dels recursos econòmics del treball artístic. Espais de reflexió sobre ètiques i dinàmiques del sector: competició/cooperació_aliances, pactes no escrits, silencis, transparència, gestió autònoma del treball subvencionat... • Estratègies de finançament per al treball artístic des de perspectives de bones pràctiques. Estructures de finançament i mecanismes d'accés. • Eines o sabers d'interès actual en la relació amb galeries. • Establir diàlegs de tu a tu amb altres artistes per conèixer pràctiques, metodologies o projectes altres. • Maneres d'afrontar la recerca artística en el context actual, hostil, precari. • Bibliografia d'interès. • Ofertes d'aprenentatges (ja no els sabers en si mateixos, sinó on localitzar-los en el context). • Pràctiques, coneixements, maneres d'estar en els marges.
Aprenentatges a activar/ articular des de la PAAC	Formacions a institucions, no a artistes, sobre bones pràctiques. Com vivim i som artistes. Treballar la comunitat, compartir. S'entén la funció de la PAAC com a gramàtica: de mecanismes, de com funcionen les coses, més que de continguts. Es troba interessant vincular-se a altres institucions per participar en programes pedagògics de continguts, potser els vinculats als blocs de partida. Es troba interessant vincular el programa de formació de la PAAC a una idea de metacontinguts. S'entén, alhora, que apuntar-se a cursos de bones pràctiques no és molt interessant, no funcionen bé.
Metodologies i formats	• Xerrades i presentacions d'artistes on obren el codi de les seves pràctiques i

d'interès	processos laborals/emocionals. • Metodologies d'intel·ligències col·lectives, construcció cooperativa de projectes o recopilació de sabers, intercanvis multidireccionals. • Processos inesperats, que et posen en situacions desconegudes on explorar l'espontaneïtat individual i grupal. • "Perdre el temps" juntes, activitats que afavoreixen la creació de vincles. • Activitats pensades per a artistes, no per a gestores. • Espais on compartir sabers_estratègies entre artistes per a l'enriquiment mutu. • Espais de cures o terapèutics. • Formats que posen en relació pràctiques artístiques amb processos de recerca. • Elaboració de repositoris o un arxiu de recursos d'interès. • Panels en els quals diverses convidades reflexionen sobre els blocs de partida.
Metodologies i formats rebutjats	• Formacions dirigides a la idea de "com tenir èxit" o vincular l'èxit a territoris concrets. • Hermetisme dels processos artístics per conservar el misteri. • La PAAC com una universitat independent. • Fer cursos per fer per viure de les subvencions.
Interès en aprenentatges sobre feminismes	Més o menys, es ve a dir que aquests coneixements ja es porten de casa. Algunes pressuposen que hi ha sòcies que, per diversos motius, no tenen accés a aquestes qüestions que són molt actuals en el context artístic. Es qüestiona l'interès de les persones presents per apuntar-se a activitats formatives sobre aquests temes, però es respon que depèn del plantejament. Es qüestiona si aquestes lluites polítiques han de formar part del programa pedagògic de la PAAC, i si la PAAC ha d'assumir la lluita de problemàtiques socialment transversals més enllà de les que són pròpies del context artístic. Es parla que la PAAC ha de posicionar-se en aquests àmbits, i que les activitats formatives són un format des del qual fer-ho (en contraposició a muntar manifestacions).
Interès en aprenentatges sobre colonialisme_anticolonialisme	
Interès en aprenentatges sobre mediació	
Interès en aprenentatges sobre acció política	
Activitats formatives de referència	• Curs de conducció • Curs per al procés d'adopció • Formació teòrica per llegir/comprendre la dansa clàssica • Taller d'oracles de Lucía Egaña en Hangar. • Taller Sí a todo, siempre Sí de Marc Vives en Hangar. • Taller Nocturnal Emissions de Francesc Ruiz a l'Institut de Estudios del Porno. • Jornadas de Estudios de la imagen XXV: Mundanizar el mundo en CA2M comissariat per David Bestué i Julia Morandeira. Per exemple, es va visitar un escombriari per parlar de material. • Eremuak • Marta Segarra vinculada al bloc de feminismes. • Pense d'Hangar, vinculat a la formació en tècniques de fabricació, materials, eines.
Sentiment de comunitat	No s'aprecia en l'àmbit sector/gremi, ni com a consens ni com a processos d'enunciació_escolta. En la PAAC sí que es hi ha un compromís polític, es comparteix la idea de la necessitat d'associar-se.
Relació amb altres sòcies	Moltes sòcies no es coneixerien si no fos per la PAAC, però moltes altres se les troba habitualment. De totes maneres, les integrants de la Junta es reconeixen com a participants de cercles diversos.
Descentralització	Molt important. És una estratègia de comunicació i de generar noves sòcies. Es proposa

	vehicular-la a través de Xarxaprod. També caldria replicar els cursos de Joan Morey i el jurídic-fiscal en altres localitzacions.
Ús de recursos de la PAAC	No han assistit a cursos de la PAAC. Algunes han sol·licitat assessoria jurídica. S'utilitza habitualment el carnet per accedir a institucions.
Més	Interessa el plantejament de "com treballar amb dignitat". També s'esmenta que èxit s'entén com "guanyar-se la vida des del treball artístic", i que això és el que no sol ocórrer -se simultanieja el treball artístic amb altres professions. S'entén que no hi ha camins únics vinculats a l'accés a finançaments o a treballs en entitats reconegudes. S'entén que el coneixement pren valor a partir de les experiències.

Ressonàncies / Absències

En la intel·ligència col·lectiva i en la recopilació de recursos que s'esmenten durant la conversa s'intueix l'interès per espais de col·lectivització de cures i sabers. La majoria dels continguts que es proposen no són tècnics, sinó que busquen una resposta a les habituals incerteses del treball artístic i davant les quals cadascuna acaba desenvolupant una solució a la seva mesura. Ressona la necessitat de generar guies de recursos de coneixement (persones o espais web referents en alguns sabers, documents d'interès, formacions disponibles a Catalunya sobre diversos temes d'interès, etc.). En aquest sentit, i salvant les distàncies quant a la mena de comunitat (en aquest exemple es tracta d'un *fratriarcat*), recordo un recurs interessant que a Forocoches es va generar col·lectivament: el "*listado de foreros expertos en diversos temas*"¹⁰.

A vegades la conversa es bloqueja o dilueix quan se sobreinterpreten idees vinculades a discursos que són rebutjats o a discursos de consens que es repeteixen com un mantra. És difícil conversar sobre els límits o subjectivitats des de les quals s'interpreten aquests discursos perquè salten barreres de contenció o discussions inflamades. No obstant això, aquestes discussions plantegen diferències des de les quals la pluralitat de subjectes de la PAAC conviu i el treball de la qual en comú (moderat, mediat, curat, acompanyat) podria enfortir els vincles de la plataforma i activar sinergies, propostes, i accions.

La discussió sobre la idoneïtat dels blocs, l'absència d'un consens sobre la seva idoneïtat conveniència com a continguts proposats per la PAAC, suggereix que podrien no configurar els continguts de les activitats formatives sinó els valors o ètiques transversals que les travessen totes elles i en els les quals es posiciona la PAAC.

Destaco la idea de formar en bones pràctiques a les institucions, no a les artistes. Potser les activitats formatives en aquest sentit són més efectives des de formats diferents al taller o a la xerrada convencional. Interessant també l'horitzó que s'obre en considerar col·laborar amb altres institucions per a desenvolupar activitats formatives.

Podrien les metodologies d'aprenentatge proposades en aquestes activitats ser creació artística en si mateixes? Seria interessant fomentar la transmissió de coneixements entre sòcies a través de processos guiats des de la pràctica artística? Podria generar-se una estructura econòmica i de gestió per a afavorir això?

¹⁰ El "*listado de foreros expertos en diversos temas*" és un canal de conversa en Forocoches on, durant anys, els *foreros* han anat completant una guia de temes i recursos que poden servir per a ajudar-se o consultar-se entre ells [data de consulta 14/10/19]: <https://www.forocoches.com/foro/showthread.php?t=5497099&highlight=listado+foreros+expertos+diversos+temas>;

Qüestionari per a entrevista individual

1. Has participat en alguna de les entrevistes grupals de la recerca?
2. Edat
3. Gènere, si t'identifiques amb algun
4. Localitat on resideixes
5. Anys com a sòcia de la PAAC
6. Quins aprenentatges t'agradaria adquirir, què trobes a faltar en el teu perfil i en la teva manera de sentir-te còmoda en els espais que ocupes, o en la manera d'utilitzar algunes eines, a quins espais t'agradaria accedir, quins vincles t'agradaria generar...? Estem parlant de necessitats, desitjos, interessos..., qualsevol cosa que es pugui aprendre o considerar un saber és vàlida en aquesta pregunta. Tingues en compte els cursos ja oferts per la PAAC.
7. De les mancances o desitjos que planteges, quins creus que la PAAC hauria d'abordar?
8. Quines són les formacions que has fet i de les quals has sortit pensant: això ha valgut molt la pena. Què valors d'aquestes formacions?
9. Quins són els formats que t'agraden i que no t'agraden res gens per a un taller?
10. Sents que la PAAC és un equip, t'asseguis et sents part d'una comunitat unida i organitzada per a aconseguir objectius comuns?
11. Et sembla interessant si la PAAC utilitza les experiències formatives per a enfortir el sentiment de comunitat i treballar sobre possibles estratègies col·lectives per a millorar les circumstàncies de treball de les artistes?
12. Quines entens que són les urgències polítiques de la PAAC, els temes que ha de resoldre o pels quals ha de lluitar amb més urgència?
13. T'interessa aprendre sobre feminisme, colonialitat_descolonialitat i altres perspectives relacionades, mediació i/o acció política?
14. Se t'ocorren idees, tens referències de persones o formats que treballen els interessos que estàs esmentant? (aquestes respostes ens vénen van molt bé per a entendre-us millor).
15. T'interessa l'acció política individual? I la col·lectiva?
16. Per què ets sòcia de la PAAC, quines què n'esperes d'ella? Utilitzes els seus recursos?
17. Quina relació tens amb la resta de sòcies de la PAAC? En quins contextos et relaciones amb altres sòcies?
18. Creus que els tallers funcionarien en altres localitzacions a més de Barcelona?
19. Vols afegir alguna cosa o parlar sobre algun tema més?

Síntesi de respostes	
Participen	15 sòcies
Participació en alguna de les entrevistes grupals	Només un 26,7% va participar en una entrevista grupal, és a dir, que només 4 de les 15 participants formen part de la Junta.
Edat	Entre els 29 i 53 anys, sent la dècada amb major participació la dels 50.
Gènere, si s'identifiquen amb algun	5 dones, 3 homes i 4 masculins. 3 persones no es defineixen amb les etiquetes habitualment assignades des del binarisme.
Localitat	Només 5 de les 15 participants resideixen a Barcelona ciutat. Quant a províncies, 10 resideixen a Barcelona, 1 a Girona, 1 a Tarragona i 2 a Lleida. 1 persona no identifica el seu lloc de residència.
Anys de sòcies de la PAAC	Entre 1 i 10 anys, la majoria d'elles unides en els últims 5.
Aprenentatges d'interès	• Aprenentatges al voltant de la professionalització dels agents culturals: gestió, fiscalitat, marcs jurídics. • Aprenentatges vinculats a la recerca artística. Camps d'interès: art sonor, ecofeminismes, posthistòria, vídeo experimental. • Aprenentatges tècnics: soldadura, patronatge, informàtica, edició de vídeo i so, il·luminació i altres eines tecnològics. • Estratègies i protocols en el treball artístic: cerca de fons per a finançament (no sols convocatòries), relacions amb comissàries, galeries i institucions, projectes editorials per a artistes, generar vincles professionals, internacionalització, presentació de projectes. • Idiomes: anglès • Polítiques culturals d'altres països des d'una revisió crítica • Decreixement de l'art (en la crisi social i ambiental)
Aprenentatges a activar/ articular des de la PAAC	• Professionalització • Fer xarxa de territori • <i>Coaching</i> o relacions públiques • De què i de qui estem parlant, quan ens referim al subjecte "artistes" • Col·laboracions per a altres necessitats detectades amb altres entitats que programen sobre aquest tema. Algunes de les participants troben d'interès per a la PAAC realitzar formacions sobre tot tipus de propostes plantejades en l'apartat anterior.
Metodologies i formats d'interès	• Algunes prefereixen formats reduïts. Es proposen formacions tipus càpsula per als aspectes jurídics • Replantejament de temes o aspectes que obren noves portes, que desencallen, sobretot creant espais conjunts on construir entre totes i després vinculats a la pràctica diària • Formacions pràctiques on qui les fa és sincer i t'explica casos i problemes reals. Combinar una part més teòrica i abstracta amb una part més concreta i pràctica. • Algunes prefereixen formats magistrals i tradicionals, unes altres els oberts, participatius, amb espai per al diàleg. • Es reitera la importància de la preparació i carisma de qui imparteix. • També es parla de la preferència per formats compactes en comparació als que s'allarguen en el temps (1 sessió per setmana durant 6 mesos, per exemple), encara que unes altres prefereixen el contrari. • Visionats de portafolis per comissaris

Metodologies i formats rebutjats	• Alguna comenta que no li agrada pagar per les formacions. • Es troben dificultats per a participar per horaris i mobilitat.
Interès en aprenentatges sobre feminismes	A algunes els interessa i a d'altres no. Algunes de les interessades demanen atenció en la manera com aquests continguts es plantegin i suggereixen que no els val qualsevol aproximació. Una participant prefereix parlar d'igualtat, sensibilitat cultural, internacionalisme, ecologisme, cooperació, diversitat, interdisciplinarietat. Una altra esmenta que en la seva pràctica artística no són rellevants però que li interessin en el terreny vital.
Interès en aprenentatges sobre colonialisme_anticolonialisme	
Interès en aprenentatges sobre mediació	
Interès en aprenentatges sobre acció política	
Activitats formatives de referència	• Eines de comunicació i professionalització per artistes per Joan Morey a la PAAC • Monogràfic d'arterapia • Programa formatiu d'Hamaca • Cristian Afó en mediació • Consum • Corporació Mondragon • Iniciatives de AVAM • Yayo Herrero en ecofeminismes
Sentiment de comunitat PAAC	La majoria de les participants té clar que no hi ha sentiment de comunitat en el context de la PAAC, pensa que queda molt camí per recórrer i vincles per enfortir. No la veuen unida, se'n senten poc vinculades. Una participant afegeix que no troba ben resolta la relació entre el fet assembleari i la representació professional de la PAAC. Una altra afegeix: "tinc poques esperances en la capacitat que tenim per generar un grup fort i unit... Sempre topem amb temes personals, enveges, poder..., i s'espatlla tot. Quan hi ha tan poc a repartir entre molts..." Malgrat això, en general es mostra interès en l'acció política individual i col·lectiva i s'entén que s'alimenten mútuament. Es reflexiona sobre si és interessant abordar-la des de l'art o no, sobre la falta d'estructures aglutinadores. Algunes mostren interès per participar en accions de protesta, visibilització o transformació.
Relació amb altres sòcies	En general, les relacions amb altres sòcies venen de xarxes informals o personals preexistents. Algunes indiquen que no tenen relació amb altres sòcies. Unes altres, que només en les assemblees.
Propostes i referències d'activitats per a enfortir la comunitat PAAC	Hi ha acord sobre l'interès en què la PAAC promogui enfortir aquestes relacions. • Convidar a professionals d'altres països per treballar plegats, fent una xarxa internacional per posar en valor models i revisar els existents que no funcionen. • Trobades amb curadores internacionals, xarxes de visibilització de l'obra i punts de venda d'obra alternatius. • Un local social (un bar). • Colònies fora de la ciutat a la biennal de Turquia per pensar diversos temes al voltant de les polítiques culturals. • Universitat popular d'estiu. • Performance en solidaritat amb els presos polítics. • Cor de queixes. • 9 evenings.
Descentralització	S'observa que quan vius en un poble i la feina d'artista es realitza amb les persones i els

	municipis, fa falta una consolidació de la feina que no passi pels centres oficials sinó que permeti diversificar i crear ponts amb altres espais. Es veu necessària una xarxa descentralitzada i possiblement aglutinada a través dels centres de creació (residències d'artistes que hi ha arreu del territori). Es pensa que un treball conjunt amb aquestes residències o centres possibilitaria una xarxa més àmplia i la reinvençió d'espais i formats. Es planteja si l'oferta formativa es podria ampliar a través de centres de producció de tota Catalunya. Es proposa una relació amb Xarxaprod en aquest sentit. Moltes proposen fer-ho a través de les capitals de província. També es proposen grans ciutats fora de Barcelona. Una participant esmenta que la nova Junta ha millorat la relació entre els membres de Lleida. Es planteja també la deslocalització dels recursos en línia com a estratègia d'accessibilitat.
Ser sòcie de la PAAC	Les raons per ser sòcia passen per la necessitat de sentir-se part d'un col·lectiu, la nostàlgia sindical, la vinculació a altres professionals, per estar al dia del que passa, pel poder col·lectiu en la lluita, per donar suport al col·lectiu, per compromís. S'utilitzen els carnets per accedir a museus, una gran part especifica que mai ha assistit a les formacions. També s'utilitza l'assessorament. Algunes indiquen que se senten distanciades, desconnectades, que els falten canals de diàleg. Algunes indiquen ser sòcies des del escepticisme.
Urgències polítiques de la PAAC	• Ampliació i diversificació d'opcions per dialogar, exposar, compartir. Que no passi necessàriament pels espais institucionals i que tinguin una força i una qualitat. Trobar un format propi des d'on estendre les nostres mancances com artistes i treballadors de la cultura, obrir noves portes i visibilitzar el context precari. • Anàlisi sincera i seriosa de la fragilitat del teixit cultural del país: recursos, iniciativa pública i privada, col·leccionisme, oportunitats per a les arts menys estereotipades, sostenibilitat del treball artístic... • Continuar treballant per les bones pràctiques i la professionalització dels artistes. Continuar la interlocució política per millorar l'Estatut de l'artista. • Relació més sindical amb institucions. Potenciar manifestos en contra de la indiferència d'ajuntaments i institucions. • Crear cooperatives de producció d'obra (amb maquinària col·lectiva), xarxes de distribució editorial i canals de venda d'obra. • Integrar el feminisme, antiracisme i anticapacisme en els seus valors. • Reconquerir la confiança de les sòcies. Cuidar que cada canvi de Junta no es converteixi en persones ex-sòcies. Enfortir la base social de la PAAC. • Treballar per resoldre la relació injusta dels treballadors culturals actuals i les institucions, les seves condicions contractuals. • Enxarxar-se amb altres plataformes professionals. • Afavorir el sentit i l'estratègia cooperativa. • Reapropiar-nos de les "xarxes socials", teixir les nostres pròpies xarxes i socialitzar, des dels aprenentatges de l'associacionisme i cooperativisme històric i a través de la festa. • Mes recolzament de grans figures del sector a la PAAC. Una participant considera important exigir, a nivell política de país, la amnistia pels presos polítics. Una altra, aclarir-se respecte el posicionament públic en el context actual del país.
Més	Es demana tenir en compte les persones amb discapacitat. Diverses participants comenten que no tenen gaire temps, ni interès en participar en programes de formació. Es proposa que les xerrades i resums de les formacions es pengessin un cop fetes

	presencialment en un repositori en xarxa. D'aquesta manera els recursos són consultables, ampliables i fins i tot poden generar debat obert per diferents canals. Es proposa també que la PAAC es vinculi a altres iniciatives culturals i socials (FESC, Can Batlló...) Es demana que la PAAC estigui present als centres de formació afins a l'art.
--	--

Ressonàncies / Absències

La dificultat i necessitat d'insistència per a la participació de les sòcies en aquesta enquesta és simptomàtica. La desarticulació política no és només característica de la PAAC sinó dels temps que vivim. Destaca la falta de participació de sòcies joves.

Destaca, en la cel·la sobre aprenentatges d'interès, el punt d'estratègies i protocols per al treball artístic. La majoria de les qüestions que s'esmenten aquí poden ser afavorides per la PAAC però no tant "ensenyades"; tal com es comentava en converses amb la Junta, existeixen molts camins i no hi ha respostes correctes per a aquest "èxit" que semblen perseguir. La relació amb altres artistes, no obstant això, i com s'observa en les entrevistes a col·lectius d'artistes, té un gran pes en la resolució d'aquests problemes.

Apareixen en diverses respostes propostes sobre formats en línia que ressonen al llarg del procés de recollida d'informació. Es repeteix també la idea de campament, universitat d'estiu o potser *summerlab* com a format des del qual fomentar els vincles i l'intercanvi de sabers.

Si creuem dades de cel·les a l'Excel de respostes, les persones que s'identifiquen en gènere com a homes o masculins presenten major rebuig a treballar els temes proposats en els blocs de partida (dins dels quals hi ha feminisme i colonialitat). No obstant això, no hi ha biaix de gènere en respostes on ressona la necessitat de tractar les estructures de violència des d'una perspectiva interseccional que comprèn diverses categories superposables d'opressió i vulnerabilitat per a no excloure l'atenció a violències alienes al gènere i al colonialisme (com les vinculades als anomenats capacitismes, i ecologismes).

Destaca el pessimisme entorn a la idea de comunitat de la PAAC. Els comentaris apunten en la línia de la rivalitat, la falta d'esperança-confiança i d'implicació. Sorprenen les declaracions de diverses participants i altres sòcies que han contactat per correu electrònic de ser part de la PAAC des de l'escepticisme. En aquest segon grup, fins i tot, alguna es declara en una posició similar al sabotatge: estar en la plataforma només per retreure, reprovar-la, i amb intenció expressa de continuar així, siguin quins siguin els canvis.

En algunes de les urgències polítiques plantejades es mostra, o bé desconeixement de les accions que la PAAC duu a terme, o bé insatisfacció amb la manera, intensitat o resultats obtinguts. Destaca que cap sòcia expressi que entre els seus motius per formar part de la plataforma es trobi la participació en la presa de decisions.

El registre de les respostes originals rebudes a través del formulari individual es pot consultar en els annexos d'aquest document.

#2 Col·lectius d'artistes del context

Com a mostra no representativa (pel baix nombre de participants respecte als diversos censos d'artistes) però d'interès, tant per a qui desenvolupa aquesta recerca, com per a la Junta de la PAAC, es realitzen entrevistes a quatre col·lectius d'artistes de diversos models organitzacionals: FASE, residents d'Hangar, Trama34 i Salamina.

Qüestionari guia per a l'entrevista

1. Per què vau decidir unir-vos i conformar el vostre col·lectiu? Com funcioneu?
2. Quins aprenentatges t'agradaria adquirir, què trobes a faltar en el teu perfil i en la teva manera de sentir-te còmoda en els espais que ocupes, o en la manera d'utilitzar algunes eines, a quins espais t'agradaria accedir, quins vincles t'agradaria generar...? Estem parlant de necessitats, desitjos, interessos... qualsevol cosa que es pugui aprendre o considerar un saber és vàlida en aquesta pregunta. Tingues en compte els cursos ja oferts per la PAAC.
3. D'aquestes necessitats i interessos, quins no tenen "oferta" per aprendre-les en el context de Catalunya? Quins penseu que hauria d'assumir la PAAC?
4. Us interessa aprendre sobre feminisme, colonialitat-descolonialitat, mediació i acció política?
5. Qui hi ha en el context desenvolupant activitats formatives interessants en els temes que heu comentat?
6. Quines són les últimes formacions que heu fet i heu sortit pensant: això ha valgut molt la pena. Què valoreu d'aquestes formacions?
7. Us interessa el format classe magistral amb un expert? Us interessen els formats més experimentals o lliures? Quins són els formats que no us agraden gens?
8. Trobeu a les xarxes d'artistes una comunitat unida i organitzada per aconseguir objectius comuns?
9. Us sembla interessant si la PAAC utilitzés aquestes experiències formatives per enfortir el sentiment de comunitat, impulsar els vincles entre les sòcies i altres agents de l'entorn i treballar sobre possibles estratègies col·lectives per millorar les circumstàncies de treball i vida de les artistes?
10. Per què no sou sòcies de la PAAC?
11. Teniu relació amb la PAAC?
12. Quines enteneu que són les urgències polítiques de la PAAC?
13. A més de Barcelona, en quines altres zones de Catalunya hi trobeu concentració d'artistes?
14. Voleu afegir alguna cosa o parlar sobre algun tema més?

FASE - Síntesi de respostes	
Participen	Patricio Rivera com a fundador i Arnau Blanch com a artista incorporat
Causa/origen i model organitzatiu	El grup motor s'uneix per necessitat d'un espai-taller en sortir d'Hangar. S'instal·len a l'Hospitalet de Llobregat pel preu de lloguer -menor que a Barcelona-, per l'ocasió d'aprofitar-se del projecte de <i>Districte cultural</i> de l'ajuntament i per la presència d'altres artistes en la zona. Una vegada juntes, el treball en un mateix espai suma interaccions, sinergies i diàlegs. No es desenvolupen projectes en complementarietat o col·lectivament, però veuen el context col·lectiu del taller com un lloc més ric que el d'un taller individual. Es dona gran valor a menjar conjuntament, en aquest intermedí sorgeixen converses on es comparteixen sabers, recursos, referències, emocions... Compartir un espai de treball també els convé per col·lectivitzar beneficis: si reben visites curatorials, per exemple, en general s'aprofita i es visita a totes les artistes. La identitat de col·lectiu també aporta un valor afegit. Si bé es posicionen davant certs esdeveniments o discursos, no desenvolupen una agenda política o gremial. Sí que s'interessen per estratègies conjuntes amb altres col·lectius de la zona i per generar més i millors vincles amb altres agents del context. El model organitzatiu manté dos rols: equip motor, que porta la gestió i assumeix la presa de decisions (sempre des de l'escolta i la permeabilitat) i altres artistes. L'equip motor vol optimitzar el treball de les residents, alliberant-los de la gestió i processos de deliberació.
Aprenentatges d'interès	• Facturació i models fiscals per al treball artístic. • Drets i obligacions de les artistes. • Bones i males pràctiques. • Objectius i metodologies de la PAAC. • Aprenentatges que desprenen altres artistes mentre treballen en el mateix espai que tu. Es reconeix que moltes artistes són molt autodidactes i a penes assisteixen a cursos.
Aprenentatges a activar/articular des de la PAAC	Els cursos que ja està desenvolupant són els ideals, els de missions gremials. Però es troba a faltar una fiscalitat i economia no centrada en subjectes individuals sinó per a processos col·lectius: associacions, cooperatives, eines de gestió col·lectiva...
Interès en aprenentatges sobre feminismes	Es veu indiscutible que estigui present en un programa formatiu, és una emergència ampliar la seva presència.
Interès en aprenentatges sobre colonialisme_anticolonialisme	El Patricio considera que rep racisme tots els dies i aquest l'ataca especialment pels seus problemes de visat, que es deuen al fet que per les seves condicions de treball, no pot pagar-lo. Per això, es veu més útil per a una organització com la PAAC dedicar-se a millorar les condicions de treball en comptes de donar formacions sobre anticolonialitat.
Interès en aprenentatges sobre mediació	Es critica la mediació com a part d'un discurs estatal de l'explotació de l'artista: a més de treballar en condicions precàries i ser instrumentalitzada pels governs per netejar la imatge i gentrificat. Les artistes han de fer divulgació i resoldre els conflictes de les relacions entre la ciutadania i l'art. Es considera que el govern ha d'invertir en professionals mediadores, que és una altra activitat professional. A FASE hi ha mediadores que es dediquen només a la mediació i algunes persones que fan producció artística i mediació, però es considera que és una decisió personal i no una responsabilitat de les artistes.
Interès en aprenentatges sobre acció política	S'entén que feminismes i anticolonialitat-antiracisme són acció política. S'entén acció política com la base dels continguts o programes que la PAAC articuli, que els altres blocs han d'estar continguts d'alguna manera en aquest. Potser en aquest bloc, i vinculat amb el tema de racisme i llenguatge, cal preguntar-se què és una plataforma d'artistes de Catalunya, a què es refereix amb "de Catalunya" i treballar una definició conjunta.

Metodologies i formats d'interès	- Formacions en les quals s'apliquen els coneixements adquirits en exercicis pràctics i aplicats als casos concrets de cada artista. - Els formats de més d'una sessió, el mateix dia durant diverses setmanes. - Menjar conjunt com a lloc de trobada. Una paella es pot convertir en una ocasió per compartir sabers. - Unir-se a espais o col·lectius d'artistes per oferir les formacions de fiscalitat que la PAAC ja programa. Exemple: unir a FASE, Trama, Salamina i artistes d'Hospitalet per proposar in situ la formació. La saturació d'activitats fa difícil que t'interessis per activitats que surtin del teu circuit habitual, però si venen a buscar-te o a proposar-te alguna cosa en el teu espai, acostumes a animar-t'hi.
Metodologies i formats rebutjats	Per a formats de 4-5 sessions, que totes se celebrin durant una mateixa setmana.
Activitats formatives de referència	Curs de Marta Dahó sobre com exposar
Comunitat artística	Es creu que la comunitat artística està molt dispersa. La PAAC sona però tampoc es presenta com un element aglutinador. Costa molt coordinar-se i organitzar activitats comunes que no sorgeixen de manera orgànica. És difícil compaginar els deures quotidians amb l'organització col·lectiva. "Estem tan precaritzades que no ens queda per fer activisme". A més, la precarietat et fa competitiva.
Idoneïtat en activitats de la PAAC que reforcin comunitat	Seria positiu que generés espais de trobada on conèixer-se i començar a teixir comunitat, explicant el projecte PAAC i promovent vincles amb la Plataforma i entre les presents (per exemple, fer-ho a l'Hospitalet i convidar directament a artistes i col·lectius que treballen des d'allí). Ja que l'Ajuntament instrumentalitza a les artistes per gentrificar, és necessari avançar-se als esdeveniments i generar llocs de reflexió des d'on plantejar estratègies. La PAAC ha de substituir els governs en la unió o organització d'artistes: unir per crear força i evitar caure quan el govern perd l'interès o canvia les estratègies a què dona suport.
No ser sòcia de la PAAC	No l'entenen ni la localitzen. Desconeixen els seus objectius, metodologies i estratègies. No es plantegen fer-se sòcies mentre no trobin aquesta informació i discursos amb més claredat. No agrada el discurs que ser sòcia de la PAAC es vengui com entrar gratis a museus i fer dos cursos gratis. Per a fer-se sòcies els agradaria sentir que la PAAC es converteixi en un organisme que les representa, pel qual aposten.
Relació amb la PAAC	Arriba comunicació, però escassa i dispersa. Moltes vegades no s'assabenten del que es programa, altres vegades s'assabenten de casualitat a través d'Hangar. De vegades, s'ha visitat el lloc web de la PAAC i se l'ha trobat desactualitzada i poc vinculada a conflictes del moment. Els agrada que sempre es responguin els correus electrònics des de l'últim canvi de coordinació. Com a FASE, l'única interacció amb la PAAC ha estat a través d'aquesta entrevista.
Urgències polítiques de la PAAC	Es discuteix si es prefereix una PAAC que generi vincles entre espais perquè s'ajudin mútuament i de formacions en fiscalitat i bones pràctiques per a artistes, o una PAAC que dediqui tots els seus esforços a enfrontar les polítiques que donen lloc a les situacions de precarietat per les quals són necessàries les ajudes mútues i formacions. Aspirines i ajudes pal·liatives vs. incidència en els governs per generar i mantenir espais de producció i exhibició, cedir edificis... Patricio opina que la promoció de vincles, organització de visites de comissaris, etc., tenen un cost econòmic i energètic, que tenen molta visibilitat però poc retorn en la millora de les condicions laborals de les artistes o en la millora d'inversió dels seus impostos en cultura. Per això opina que cal invertir tots els recursos en dialogar amb governs. Es troba fonamental que la PAAC utilitzi la unió d'artistes per millorar els recursos laborals d'artistes.

	L'acadèmia deixa anar artistes pertot arreu però no queda clar què és el subjecte artista. Se'ns demana ser professionals però no sabem en què consisteix això perquè no tenim estructures professionalitzades. És necessari treballar per incidir en les lleis que ens afecten.
Descentralització	Important, encara que es tenen poques referències fora de Barcelona. Es parla del Konvent de Berga. Es qüestiona també la idea de frontera: per què s'organitzen les associacions d'artistes per comunitats autònomes?
Més	Agradaria que els cursos de fiscalitat de la PAAC es repetissin més vegades a l'any i en diferents horaris. Es troba a faltar un butlletí d'informació de la PAAC per sòcies i no sòcies i periòdic. Patricio afegeix que el context artístic català agrega nacionalitats i llengües molt diverses, i que de vegades li resulta problemàtic que tota la comunicació sigui en català. Es planteja si és més interessant unir-se a la PAAC o crear altres associacions o confederacions d'associacions que treballin les problemàtiques dels diversos contextos de manera més situada i especialitzada. Aquestes altres associacions o confederacions podrien col·laborar amb la PAAC en relacions d'igual a igual per aconseguir objectius comuns. Es pregunten, també, si son elles que haurien d'acostar-se a la PAAC, o és la PAAC, com a òrgan que vol representar a les artistes de Catalunya, que hauria d'acostar-se a elles. Es troba cara la quota de 70€, s'opina que per 35€ podrien pujar les sòcies amb escreix. S'entenen més sòcies com a més poder, i que per complir les seves finalitats la PAAC necessita més sòcies.

Ressonàncies / Absències

El col·lectiu insisteix en la seva prioritat per resoldre necessitats materials i econòmiques, que són també les causes del seu origen.

Es demana una comunicació més fluida i transparent dels processos de la PAAC, no sols per a sòcies sinó per a interessades. Troben interès en la col·lectivitat però no acaben de confiar en la PAAC com un organisme que millori les seves necessitats laborals, i per això no dediquen temps a informar-se.

El desconeixement o suspicàcies cap a la PAAC porta a les converses sobre les seves estratègies o objectius a fluir més que les que tracten sobre necessitats formatives: resulta més fàcil prescriure els defectes i propostes per a la PAAC que localitzar les necessitats i desitjos propis.

Es detecta cansament i pessimisme respecte als processos assemblearis i relatius al fet que l'escala és major si s'incrementa. Molt interessant la idea de treballar les necessitats de les artistes no -exclusivament- a nivell individual sinó també entorn d'articulacions col·lectives possibles.

Els espais per menjar conjuntament i altres formats de convivència informal tenen gran potencial. En aquest sentit, es recupera la idea que la Junta de la PAAC proposava en la seva entrevista grupal sobre obrir el codi de les pràctiques i recerques, però succeeix des d'altres models relacionals.

Es repeteix un plantejament on sembla interessant deixar els blocs de partida proposats per la PAAC com a valors transversals, posicionaments polítics de la PAAC. És interessant la crítica a les polítiques públiques que insisteixen en l'artista-mediador, encara que es comprèn la mediació com un concepte rígid i limitat a certs objectius i públics.

Es planteja, en paral·lel o en contraposició, un model de PAAC que assumeix una iniciativa més dinàmica (i pesada) de fer política sectorial a través d'unir al sector, enfront d'una PAAC que guanya la unió i el suport a través dels assoliments en les negociacions amb l'administració.

Residents d'Hangar - Síntesi de respostes	
Participen	Paula Bruna, Anna Irina Russell, David Ortiz Juan, Jan Monclús, Julia Varela, Aldo Urbano, Lara Martínez, Rosa Llop, Agustín Ortiz i Eulàlia Garcia Valls com a artistes residents d'Hangar.
Causa/origen i model organitzatiu	Se sol·liciten les residències amb l'objectiu de tenir un espai-taller en un espai compartit amb més artistes. Interessen les xarxes en les quals Hangar participa i el suport que la institució dona a les artistes. L'ambient de treball genera un lloc des d'on compartir processos, sabers, pràctiques sense estar necessàriament dirigit a un final productiu (exposició, venda...). Les artistes residents es reuneixen amb Sergi Botella, responsable de residents, una vegada a la setmana per a fer seguiment de les seves necessitats i tractar algunes qüestions institucionals.
Aprenentatges d'interès	• Burocràcies, gestió, facturació • Drets de les artistes i bones pràctiques • Models de gestió econòmica del treball artístic • Continguts que marquen tendència en el pensament contemporani com les que l'àrea de recerca està portant a terme a través del wetlab i la Laura Benítez i que desbaraten els límits tradicionals entre Art i Ciència. • Materials "d'última generació" • Connectar amb recursos que ja existeixen a la ciutat però que no es coneixen o no s'estan utilitzant, fins i tot exposar amb major claredat els que ofereix el propi Hangar. • Formacions o trobades fora dels nuclis artístics establerts que treballen des de les pràctiques i maneres de vida situades no sols de les artistes de la zona sinó també de les habitants. • Arxiu o recol·lecció de recursos d'interès: convocatòries, centres de residències... • Processos creatius de les artistes: les seves lectures, els seus esbossos, les seves idees, les seves influències...
Aprenentatges a activar/ articular des de la PAAC	Fiscalitat i bones pràctiques. Els vinculats a la unió d'artistes i a com defensar-se juntes d'abusos o males pràctiques. També tots els que ajuden a comprendre els defectes administratius del treball artístic i les demandes que les organitzacions d'artistes sol·liciten. Algunes artistes pensen que la PAAC hauria de tenir un paper crucial en tot el que es refereix a compartir coneixement i generar infraestructures per a la col·laboració entre artistes.
Interès en aprenentatges sobre feminismes	Es troba interès en aquests temes encara que l'atenció es desvia en les altres qüestions. Són blocs en els quals moltes residents treballen, se sobreentén que feminisme i descolonialitat han de ser valors polítics transversals. Agustín Ortiz afegeix: "feminisme/ queer i decolonialitat són imprescindibles. Trobo a faltar un interès més intens des del gènere masculí, especialment des dels homes cis, siguin de l'orientació sexual que siguin. La mediació, bé, però entenent-la no com una pràctica museística si no com la seva aplicació en la pràctica social".
Interès en aprenentatges sobre colonialisme_ anticolonialisme	
Interès en aprenentatges sobre mediació	
Interès en aprenentatges sobre acció política	
Metodologies i formats d'interès	• Espais on compartir entre artistes dubtes i aprenentatges sobre el treball artístic i la seva gestió acompanyades de professionals especialitzades. • Xarxes on compartir conflictes o abusos d'entitats que treballen amb artistes per tenir informació de les seves pràctiques i estar avisades. També es parla que la PAAC podria recollir aquesta informació com a anònima i utilitzar-la per reprendre i proposar altres pràctiques a les autores.

	• Formats experimentals, dispositius didàctics que no són frontals ni verticals. • Aules obertes de continuïtat on cadascuna pot integrar-se en diversos temps, anar coneixent al grup que ja participa, anar localitzant les tasques que pot assumir..., es posa com a exemple una assemblea o grup de treball feminista, però també el taller de <i>bio-hacking</i> de Quimera. • Les formacions a artistes sobre bones pràctiques haurien de proposar-se a la universitat, per sortir d'allí amb aquestes idees clares. Després "la bola" està a les institucions. • Establir vincles de treball compartit a través de pràctiques molt precises
Metodologies i formats rebutjats	Avorrició general als formats magistrals, tret que tractin temes especialment específics i burocràtics (fiscalitat, economia...). Una minoria sí que s'interessa per aquests formats, esmenta les xerrades de YouTube com un bon exemple, sempre que el contingut i la persona aconseguixin un carisma o interès a destacar. Destaquen l'alt control del contingut i preparació de la sessió que és necessària per a un format magistral digne.
Activitats formatives de referència	• Seminari obert entorn de l'actualitat filosòfica de Spinoza per Laura Benítez en Hangar. • SF Trans*Plant. Un taller teòric-pràctic de bio-hacking / bio-art per Quimera Rosa en Hangar. • Jornades d'estiu en BAU sobre Art i Ciència. • Biblioteca de materials del Museu del Disseny de Barcelona • Ariadna Parreu en relació a materials • Taller d'escriptura circular en Hangar. • Mafe Moscoso i les seves aportacions des de l'etnografia. • Azahara Uberta i la seva aportació des de la coreografia. • Violeta Mayoral • Els programes de Hamaca.
Comunitat artística	Es detecta més aviat un sentiment generalitzat de competició. Existeixen xarxes de proximitat on sí que existeix la comunitat però, més enllà d'aquests llaços pròxims, reconeixen rivalitat. Aquesta rivalitat s'entén com, en general, no agressiva, però sí individualista, i es relaciona amb la falta de recursos. Es troba a faltar una ètica general més cooperativa, d'aliances. Es veu difícil una regulació de les aliances des de models econòmics, però es troba útil fer acords sobre certes relacions treball-honoraris com, per exemple, el preu per dia del treball en beques o la proporció producció/honoraris. Es reconeix que els interessos individuals es prioritzen als col·lectius
Idoneïtat en activitats de la PAAC que reforcin comunitat	Hi ha acord clar entorn d'aquesta idea, es troba crucial crear vincles amb altres persones i col·lectius.
No ser sòcia de la PAAC	Desconeixement de què és, què fa, qui són, on estan. Falta de recursos (preu alt). Se sent com un agent llunyà, no es confia que resolgui qualsevol dubte. Es considera una organització de la qual formar part "més endavant, quan em vagi millor". No pots anar a una assemblea fins que no has pagat, però no volen pagar sense conèixer com funciona en persona.
Relació amb la PAAC	Cap de les presents és sòcia, els arriba molt poca informació i és a través d'Hangar.
Urgències polítiques de la PAAC	• Protegir els drets del col·lectiu d'artistes i intentar unir-lo. • Denunciar abusos i treballar per remeiar-los. Es considera la idoneïtat de fer públiques males pràctiques en el sector, es discuteix sobre l'efectivitat de fer escarni. Es reflexiona sobre com -quan la llei admet les pràctiques abusives- es

	poden construir altres mecanismes de pressió per evitar els abusos, sigui mitjançant procediments públics o en privat. • Acostar els discursos de bones pràctiques. Hi ha la sensació que són un catàleg però que no estan presents. • Aconseguir l'obertura de més espais expositius on mostrar el treball que s'està produint.
Descentralització	Es comprèn la importància, hi ha nuclis d'artistes a Mataró, Sabadell... Es parla de la falta de recursos a Lleida, Girona i Tarragona, que provoca que les poques activitats que es realitzen estiguin més vinculades a artistes que no viuen allí, o a pràctiques més vinculades a l'artesania. Es veu positiu no sols invertir en formacions descentralitzades sinó en aconseguir espais de treball i residències dinamitzades per professionals per enfortir el teixit. Es parla també de la importància de donar suport, a través de formacions o d'altres activitats, a organitzacions perifèriques sense suport públic on treballen grups d'artistes. Es proposa tractar la descentralització des de la situació actual de distribució de nuclis, i es du que és interessant teixir des de la dispersió. No entendre la perifèria com a subordinada i que hi hagi intercanvi en totes dues direccions.
Més	Parlen de la necessitat d'una plataforma de gestoria i de localitzar perfils específics que els orientin o es facin càrrec de resoldre les seves necessitats fiscals, econòmiques, fins i tot s'intueix que sindicals. Parlen d'aquestes necessitats desconexent els recursos que la PAAC ja ofereix.

Ressonàncies / Absències

Interessant la xarxa de cures i denúncies i el paper de la PAAC com a massa representativa que es proposa. S'entén que el poder simbòlic de la PAAC, que sorgeix de la suma de forces de les seves sòcies, ha d'usar-se en direcció a l'efectivitat i des d'una perspectiva pràctica, realista amb el context legal i la velocitat dels processos de transformació de la llei. Per això es veu interessant fer un activisme para-administratiu, generant processos d'influència, d'avaluació i de validació que afectin i paral·lels als jurídics. Les aules obertes de continuïtat de les quals es parla ressonen com a metodologia d'interès en aquest procés de compartir cures i denúncies.

És molt destacable, també, que desconexen que poden assistir a una assemblea si no ets sòcia. Interessant acostar-se més en el model comunicatiu, a la línia d'organitzacions d'autogestió en les que si vols participar, primer assisteixes a una assemblea i després et quedes amb la coordinació comentant possibles comissions a les quals unir-te, maneres de participació, dubtes, propostes...

Sorprèn cert desconexament dels discursos i debats sobre les bones pràctiques. També es presenten com un grup privilegiat dins del sector, per trobar-se en un moment de visibilitat i condicions econòmiques que permeten pagar el lloguer del taller. Al mateix temps, preocupa la idea de formar part de la PAAC "quan em vagi millor" perquè es desconfia que en trajectòries emergents la plataforma pugui respondre a les necessitats. Sembla que el moment de pertànyer a la PAAC, llavors, és quan ja "no necessites" res, quan les teves necessitats econòmiques i laborals estan relativament satisfetes. En aquest cas, la lluita de la PAAC es condicionaria per una mena de perfil privilegiat que difícilment correspondria els seus objectius i estratègies amb la pluralitat de perfils i circumstàncies del sector.

Es veu potencial en l'ús de plataformes de vídeo com a eina per fer més accessible temporal i espacialment els cursos més tècnics -almenys, gran part del seu contingut.

Encarrega: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya

Es repeteix la situació en la qual a les artistes els resulta més fàcil identificar accions d'interès per a la PAAC que les seves pròpies necessitats. Probablement està vinculat a les pràctiques propositives-afirmatives de l'art, que des del fer proposen crítiques i especulen solucions.

Són molt interessants les reflexions sobre comprendre la descentralització des dels teixits rizomàtics.

Trama34 - Síntesi de respostes	
Participen	Mireia C. Saladrígues, Mario Santamaría, Zaida Trallero i Arash Fayeze com a part del col·lectiu
Causa/origen i model organitzatiu	Artistes que surten d'Hangar s'uneixen per aconseguir un local-taller per compartir. En paral·lel a la cerca de local s'inicia una conversa amb la regidoria de cultura de l'Ajuntament de l'Hospitalet plantejant la intenció de vincular projectes al teixit social. Es va fer una acord per a préstecs de materials a preu reduït a Hangar. Entenen que estar juntes els dona força i visibilitat en el sector. A més de sabers i pràctiques, es comparteixen les eines que cadascuna té al taller, es col·labora en alguns projectes... Trama34, programa activitats entorn del treball dels seus integrants (artistes i comissàries): La Solitaria, Meta Monumental Market i tallers. També participen al Gallery Weekend. En les seves activitats plantegen posicionaments crítics, afavoreixen l'intercanvi de coneixements entre artistes i són visitades per comissàries, col·leccionistes i responsables de cultura de l'Ajuntament. Mantenen interlocució directa amb l'Ajuntament de l'Hospitalet, parlen que l'escala urbana els ajuda amb la proximitat. Totes participen per igual en la presa de decisions sempre que assisteixin a les reunions convocades.
Aprenentatges d'interès	- Fiscal-legal: relació amb institucions, processos de compra i pagament, incompliment de condicions de contracte, participacions internacionals... - Protocols administratius altres, útils per a artistes, per exemple sobre com projectar o situar obres en l'espai públic. <i>Hacks</i> possibles d'economia i fiscalitat: esquerdes jurídiques i administratius o estratègies per treballar des de l'alegalitat. Es posa l'exemple dels manuals de resistència econòmica, enginyeries burocràtiques desenvolupades entre diversos perfils per reconduir impostos i poder-los invertir en causes comunes.
Aprenentatges a activar/articular des de la PAAC	El vinculat a assessoria fiscal-legal. No sols des de programes formatius, veuen especialment important que hi hagi una assessoria disponible durant tot l'any. Opinen que la PAAC s'ha de centrar en la resolució de problemes pràctics laborals i transversals. També parlen de psicologia, de suport emocional i estratègic per enfrontar negociacions i altres lluites.
Interès en aprenentatges sobre feminismes	Aquests blocs es veuen amb un interès relatiu. Entenen que artistes més joves es puguin interessar, però opinen que hi ha altres qüestions que totes les artistes sempre necessiten. Pensen que l'interès en aquests blocs depèn del treball intel·lectual de cadascuna i que la PAAC pot no ser el lloc més adequat. Opinen que potser podrien no ser blocs de continguts sinó valors aplicats: no proposant aprendre de burocràcia sinó sobre com construir unes burocràcies feministes, per exemple.
Interès en aprenentatges sobre colonialisme_anticolonialisme	
Interès en aprenentatges sobre mediació	
Interès en aprenentatges sobre acció política	
Metodologies i formats d'interès	- Mercats - Formats experimentals en els quals una artista transmet el coneixement que ha acumulat durant una recerca.
Metodologies i formats rebutjats	Formacions sobre economia-fiscalitat de les artistes on la formadora no empatitza o desconeix la realitat quotidiana i precària de les artistes.
Activitats formatives de referència	No participen habitualment en activitats formatives, però alguna a l'any es fa. A vegades les formacions que compleixen el contingent anual són les que organitzen projectes per als quals treballen.

	• <i>Metafísica y deformografía</i>: Lectures sobre inhumanisme de l'escriptor Francisco Jota-Pérez en l'exposició <i>Interregne</i> de Paco Chavinet. • <i>Robin Bank</i> i <i>FairCoop</i>, de Enric Duran, una cooperativa de gestió d'actius.
Comunitat artística	Es troben vincles a petita escala, però les relacions en l'àmbit sectorial es dilueixen.
Idoneïtat en activitats de la PAAC que reforcin comunitat	Sí, encara que costa imaginar com es faria. És important generar context i vincles entre la gent que fa coses entorn de la pràctica artística, que s'estableixin complicitats, llaços de suport... Es posen exemples de botifarrades o trobades amb menjar.
No ser sòcia de la PAAC	S'opina que els objectius de la PAAC no s'han replantejat des de fa anys i això provoca que no se sentin interpel·lades: no resulta atractiva o no es comunica de manera atractiva. Es reconeix la tradició i les grans victòries de la AAVC (Hanger, per exemple) però es troba a faltar una PAAC que continuï fent grans coses. Es diu que donar assessorament legal, fer <i>workshops</i> i llançar comunicats de tant en tant és insuficient. Algunes integrants sí que són sòcies. Reconeixen una causa sindicalista en la seva implicació, encara que no sempre poden participar en els seus processos. Troben important tenir un organisme que els representa i que dialogui amb les polítiques. A les sòcies també els interessa el carnet per entrar gratis a museus i pels recursos d'assessoria jurídica.
Relació amb la PAAC	A l'inici de Trama34, Mireia C. Saladríguez, que era sòcia de la PAAC, va sol·licitar a l'advocat de la plataforma que revisés el contracte de lloguer del local i els estatuts de l'associació. Més enllà d'això, Trama34 no s'ha relacionat amb la PAAC per a res més que l'entrevista d'aquesta recerca.
Urgències polítiques de la PAAC	• S'entén la PAAC com un sindicat que ha d'unir forces entorn d'objectius comuns, que ha d'orientar-se a lluitar, fet que no es pot aconseguir individual o descoordinadament. • Localitzar i lluitar per aquelles coses que només existeixen perquè existeixen les artistes. • Incrementar la pressió per millorar l'Estatut de l'artista i generar canvis jurídics que facilitin la inversió en cultura o mecenatge, per exemple, obligant a totes les empreses que facturin més d'una quantitat a tenir fundacions de retorn social, científic o cultural. • Generar espais de reflexió entorn de preguntes com: per què en els jurats d'arts visuals hi ha moltes comissàries i molt poques artistes? En escriptura o teatre sí que n'hi ha. Per què en els alts càrrecs de museus no hi ha artistes, sinó comissàries o gestores? És massa difícil obrir aquests temes, i haurien d'existir espais per tractar-los i transformar-los. • S'entenen les plataformes professionals com a estructures de poder, per tant la PAAC ha de treballar comprènent això i decidint com augmentar el seu poder i a on dirigir-lo responsablement. • Es planteja un possible interès en què la PAAC també trenqui amb els seus principis fundacionals i generi trobades per pensar en col·lectiu, cosa poc habitual en la pràctica d'arts visuals per la individualitat generalitzada des de la qual es treballa. • Treballar per aconseguir més espais per a la mostra del treball artístic. • Pressionar més, no se sap si de manera genèrica o particular, a institucions que estan exercint males pràctiques. Potser exercir de mediatra en conflictes entre artistes i institucions, encara que es veu important que les artistes concretes afectades mantinguin el seu anonimats i no sempre és possible davant qui abusa de tu. • Generar una plataforma des de la qual gestionar cobraments de factures. • Continuar revisant, actualitzant, revitalitzant els codis de bones pràctiques.

	Generar una PAAC inclusiva quant a les diferents maneres d'acostar-se avui a la pràctica i a la professionalització artística. Integrar les tecnologies de la informació i els seus usos en l'anàlisi de les relacions en el sector i de les bones pràctiques, i també en les estratègies d'acció. Pensar sobre l'ús de la missatgeria en línia i les xarxes socials. Pensar-s'hi des de la idea del capitalisme cognitiu i amb l'aprenentatge dels moviments socials, especialment feminismes, de les relacions de poder, la visibilitat i els rols. Com les bones pràctiques s'han absorbit superficialment i les males s'exerceixen de maneres més invisibles, il·localitzables.
Descentralització	S'entén la importància però no compten amb vincles o coneixement de context artístic a Catalunya fora de Barcelona.
Més	Avui dia els perfils són més híbrids i és complicat tractar la professionalització en compartiments tancats: artista o comissària o gestora... Però sí que es comprèn que hi ha perfils amb major o menor sensibilitat cap a la pràctica, per exemple. Potser hem aïllat massa la manera d'entendre a l'artista. Agradaria comptar amb un seguiment més personal -i potser amb un matis <i>coach</i> - per afrontar conflictes laborals. Podria facilitar-se a través de processos de suport mutu però també es veu important la presència de professionals expertes o de membres de la comissió de bones pràctiques.

Ressonàncies / Absències

Malgrat que l'origen de la seva unió és també una necessitat material (d'espai), des del principi s'inicien estratègies conjuntes per obrir vies de treball en el nou territori i beneficiar-se mútuament de la companyia (les comissàries generen projectes curatorials per a cada exhibició de l'obra d'artistes, per exemple).

Critiquen el mercat de l'art, els processos de venda i visibilitat de les obres i les fires d'art com els punts de trobada de l'art contemporani. Busquen nous formats i maneres de comprendre la professionalització i la sostenibilitat econòmica del treball artístic.

Molt interessants els matisos punk i acceleracionistes dels suggeriments sobre *hacks* burocràtics. També repeteixen la idea d'utilitzar els blocs de partida com a valors transversals i suggereixen tàctiques: no abordar els feminismes i les burocràcies independentment, sinó acostar les burocràcies als feminismes.

Suggeridors els mercats d'artistes com a model de trobada on compartir sabers. El menjar torna a aparèixer com a eina medidora-lúdica. També torna a aparèixer la idea de treballar en col·lectiu enfront de la idea individual d'artista. Ressonen, de nou, els formats experimentals que obren els codis dels coneixements i pràctiques artístiques particulars com a format de formació d'artistes per a artistes.

El punt més potent es troba en la revisió de les pràctiques i les tàctiques (es troba en perquè no s'associen a la PAAC i en l'últim punt d'urgències polítiques de la PAAC). També, en parlar de "revitalitzar" els codis de bones pràctiques, ressona la idea que això pot passar per revitalitzar els formats amb els quals es donen a conèixer.

Salamina - Síntesi de respostes	
Participen	Luz Broto, Lucía C. Pino i Oscar Martin Correa.
Causa/origen i model organitzatiu	Salamina l'inicien, fa 6 anys, majoritàriament, artistes que acaben la seva residència a Hangar: Pere Llobera, Martin Vitaliti, Lúa Coderch i Rasmus Nilausen. Buscaven un lloc on mantenir un taller que fos més econòmic i van trobar un 3r pis. Un any després el 1r pis va quedar lliure i s'hi van unir 7 persones més (6 artistes i una comissaria). El grup i les seves necessitats han anat canviant, però sempre s'han organitzat i han tingut consciència de cuidar-se unes a les altres. No són una associació, són artistes que comparteixen espai, encara que també organitzen activitats conjuntes. Fins al moment no han sol·licitat finançament extern. Pensen i treballen per impedir l'especulació entorn dels espais. Allí no monetitzen les seves activitats. Van crear un document de drets i deures, una espècie de manual de benvinguda -contracte no jurídic que totes signen i revisen assíduament. I van adaptar-lo al protocol contra agressions sexistes de les festes de Poblesec després de treballar-lo i discutir-lo profundament a Hangar al costat de la Tere Badía, la Lucía Egaña, el Duen Sacchi, la Magda de Sant, la Irina Mutt, entre d'altres. Les decisions es prenen col·lectivament i de manera presencial a les assemblees (a excepció d'algunes que es discuteixen per Whatsapp), no hi ha rols diferenciats sobre aquest tema. Tampoc n'hi ha quant a implicació econòmica, perquè s'ha generat un sistema d'aportacions al projecte de cada nova resident que va facilitar la devolució de les fiances a les implicades inicials. Sí que hi ha artistes que comparteixen espai i, per tant, es divideixen la despesa de la seva zona. Tenen una habitació i una cuina, poden acollir a gent per a estades curtes (no tenen dutxa).
Aprenentatges d'interès	• A la Lucía l'interessa l'electrònica bàsica per a projectes artístics i els aprenentatges tècnics, per exemple, de fer motlles (i que siguin tallers barats). • L'Óscar es considera bastant autodidacta, encara que a vegades troba a faltar l'accés a algunes tecnologies (per exemple, les de fabricació digital). • La Luz troba especial interès els llocs de trobada que es generen en tallers impartits per artistes: espais on produir, experimentar, conèixer-se, intercanviar. • Detecten necessitats entorn de la facturació, la fiscalitat, l'estat de l'estatut de l'artista, les bones pràctiques..., encara que troben que són tallers molt poc atractius, i que són necessitats que es van resolent sobre la marxa quan sorgeixen. També troben mancances en saber com treballar amb galeries, com detectar abusos institucionals, guies de preus, models de contractes... • Convocatòries i beques.
Aprenentatges a activar/articular des de la PAAC	Es considera que la PAAC, més que proposar/programar formacions, hauria de mediar entre entitats i projectes que ja existeixen. La PAAC podria generar alguna bossa de recursos o serveis, o un mapa on poder correspondre necessitats d'aprenentatge amb entitats o altres artistes que posseeixen aquest saber i poden compartir-lo o fer-lo servir. També podria influir perquè les activitats formatives artístiques gratuïtes i obertes al públic es donessin en més llocs que al MACBA i el seu PEI, activitats on va i ve gent que no necessàriament està adscrita als coneixements que proposen.
Metodologies i formats d'interès	• Tallers impartits per artistes on conviuen diferents intensitats i freqüències. • Formats experimentals on no s'imparteix un coneixement sinó que succeeixen coses inesperades i conviuen perfils diversos: artistes que comencen la seva carrera amb altres més consolidades, per exemple. Mínimament dirigits o acompanyats perquè el grup no es perdi per les branques, però oberts. • Formats circulars on artistes donen tallers a artistes durant unes jornades de convivència. Millor encara si es pot dedicar finançament al fet que els qui participin cobrin per impartir i repartir tasques.

Metodologies i formats rebutjats	- Dinàmiques tancades, unidireccionals, autoritàries, que no donen espai més que a complir una sèrie d'instruccions. - Tallers on et sents de nou en la universitat i no es tracta bé a qui vol aprendre.
Activitats formatives de referència	- Treballar amb David Mutiloa i aprendre a soldar amb ell. - Passar pel taller d'un espai okupat on comparteixen coneixements específics de fabricació. - Cursos de ceràmica amb Julieta Dentone. - Cicles de tallers organitzats per Pedro Soler en LABoral Centre d'Art. - Jornades Eremuak - Programes formatius del CA2M. - Tallers a Fundació Antoni Tàpies. - Tallers a Hangar. - Tallers a QUAM de ACVIC.
Comunitat artística	Troben bé que la comunitat artística no sigui una comunitat organitzada, que hi hagi un anar i venir, però que existeixin entitats com la PAAC que sí que es coordinen per sumar forces. També es debat sobre la rivalitat, algunes troben que les xarxes d'artistes estan disponibles per a la cooperació, unes altres detecten una escena competitiva i poc generosa amb la compartició d'informació (sobretot si es comparen amb altres escenes, com per exemple la tecnològica). Es creu que l'escassetat de recursos produeix un sistema de supervivència basat en la presentació a convocatòries i això genera rivalitat.
Idoneïtat en activitats de la PAAC que reforcin comunitat	Sí, d'acord a generar espais de trobada.
No ser sòcia de la PAAC	- Conflictes durant els primers anys de la PAAC. - Situació precària que fa prioritzar les despeses. - No ha despertat gaire interès el tipus de plataforma i les maneres de funcionar en les reunions del passat. - Súper-burocratització dels processos, que són feina tant per a qui ho fa com per a qui ho ha de processar. Hem de dedicar tant de temps a treballar que en tenim poc per redactar propostes, llegir ordres del dia, actes, assistir a assemblees...
Relació amb la PAAC	No hi ha hagut relació prèvia com amb Salamina, però algunes dels seus integrants han estat i/o són sòcies.
Urgències polítiques de la PAAC	- Entendre els codis de bones pràctiques com a acords revisables, ja que les conjuntures canvien. - Generar compromís polític amb la cultura. Es troba a faltar un full de ruta, projecte de futur, sortir de la deriva. Interlocució i mediació amb les polítiques. Fer reconèixer el valor del que les artistes estan fent, del patrimoni i el coneixement que s'està generant. Fer revisar la distribució dels pressupostos en cultura, potser hi ha projectes que estan rebent finançament públic encara que funcionarien igual amb capital privat (exemple, Cirque du Soleil). - Sindicalisme de sector. - Fomentar vies de relació a fora, sembla que tot el que es genera a Catalunya es queda a Catalunya.
Descentralització	És important descentralitzar l'activitat, també institucionalment: generar moviment fora de les grans institucions de Barcelona, moure's en espais amb altres lògiques. Es valora molt positivament la trajectòria de Montserrat Moliner en el desenvolupament de

	xarxes territorials descentralitzades, veuen interessant continuar amb el seu treball en aquest sentit. Esmenten la importància d'afrontar la descentralització sense paternalisme. Troben la causa de la centralització a Barcelona en la falta de recursos fora d'ella, seria interessant escanejar teixit i necessitats per generar aliances que facin créixer recursos des del territori on es requereixen. Alhora, perceben el cansament d'escoltar sobre projectes de mapatge que es desinflen amb el temps.
Més	Li semblaria interessant que la PAAC aconseguís preus per a artistes a <i>fablabs</i> o espais similars. Proposen també posar esment al material restant de produccions finançades per institucions. Seria interessant generar un banc de materials més barats o un altre tipus de circularitat. S'esmenten també els FRAC¹¹ francesos com a models d'emmagatzematge i conservació de l'obra produïda amb diners públics i de fer-la circular (en lloc de fer-la desaparèixer, o derivar la responsabilitat de la seva conservació i emmagatzematge a les artistes). Entenen que aquestes obres són patrimoni del present que es genera amb l'esforç de moltes i s'ha de valorar. Suggerixen que la PAAC generi un espai on compartir convocatòries obertes, beques i similars. Pensen que si la PAAC està pensant en com generar xarxes cooperatives, és positiu començar per compartir en obert alguns recursos, per exemple informació d'utilitat per a totes en el seu web. Pensen que es dona per descomptat que les artistes han de participar o respondre a certes expectatives que suposen treball, temps, energia: contestar correus electrònics, moure's a un lloc... Quan es tracta de tasques no monetitzables, ha d'existir un retorn i una reflexió freqüent sobre aquest tema. Si no, es generen tendències que acaben generant càrregues. A més, no tots els intercanvis han de ser necessàriament econòmics, es poden dissenyar bancs de temps des de la PAAC per finançar quotes, per exemple. També es tenen en compte que els temes comentats porten tractant-se en assemblees des de fa anys, però queden en foc d'encenalls i temps preciós perdut. S'agraeix i es troba positiu aquesta intenció de la PAAC d'obrir-se escoltant a les bases i al seu exterior.

Ressonàncies / Absències

Es repeteix la idea que els aprenentatges que cada artista necessita depèn molt de les pràctiques particulars, que són molt diferents. Encara que es parla de necessitats particulars, es troba de major interès que la PAAC influeixi a generar o ampliar els programes d'altres entitats -sense rebutjar completament que programi. També, per com dirigeixen la conversa cap a aquesta mena de propostes, es despren major interès pel paper de la PAAC en l'articulació institucional i la intervenció-mediació política que en la formació (és important revisar en aquesta qüestió la relació entre aquests posicionaments i els que troben necessari expandir el programa de formació amb la seva situació geogràfica-infraestructural).

Durant la conversa s'insisteix en diverses ocasions en l'interès d'un banc de recursos vinculat a diversos temes: coneixements, serveis, materials sobrants, oportunitats de finançament, treball o producció. Es detecta en aquestes propostes -afi amb el seu model organitzatiu- un interès i confiança en els processos d'autogestió, de distribució de tasques i de compromís per construir eines col·lectivament. Interessant la proposta sobre un model circular de tallers i la distribució dels recursos de finançament

11 Fons regionals d'art contemporani [data de consulta 21/10/19]: <https://www.infobae.com/america/cultura-america/2019/04/15/frac-el-exitoso-sistema-frances-para-incentivar-la-compra-de-arte-contemporaneo/>

entre totes les participants, encara que potser és la proposta més ambiciosa i complicada d'aconseguir de les rebudes.

A més dels interessos teòrics o pràctics de cadascuna, posen en pràctica el feminisme, l'antiracisme i la lluita contra altres violències de manera transversal en la seva convivència, i això es materialitza a través de la reflexió i la revisió del seu protocol contra agressions. De la mateixa manera, estan juntes per desenvolupar acció política entorn d'altres causes d'interès comú (com l'especulació immobiliària).

Ressona la proposta de compartir recursos de la PAAC més enllà de les seves sòcies, no sols com una estratègia per donar-se a conèixer sinó com una responsabilitat amb el col·lectiu artístic.

#3 Projectes formatius de referència

Durant el procés de recollida d'informació s'ha establert també una conversa amb altres organitzacions referents a la programació i el desenvolupament d'activitats formatives i de xarxes cooperatives. Des de la PAAC i plantejat com una col·laboració entre entitats, s'ha convidat a participar en aquesta recerca al PEI (Programa d'Estudis Independents del MACBA), pel treball destacat de formació artística en matèries que mobilitzen el pensament crític i la imaginació política des de pràctiques artístiques, ciències socials i intervencions polític-institucionals i una anàlisi de les urgències polítiques de l'art i la vida actual; a AVAM (Artistas Visuales Asociados de Madrid) pel paral·lelisme estructural d'aquesta organització amb la PAAC i per conèixer en profunditat la seva estratègia com a dispositiu pedagògic; a Hangar per la seva estreta relació en història i comeses amb la PAAC i per la qualitat i reconeixement de la seva àrea de Transferència de Coneixements; a Idensitat i a Experimentem amb l'art, per l'interès que les seves activitats de recerca i formació per a artistes i/o pensades per artistes distribuïdes en el territori; i a AMECUM, com a organització no d'artistes sinó de diverses treballadores culturals aglutinades entorn del terme de *mediadores*, per la seva tasca en la construcció d'una associació i la generació de vincles amb tota una comunitat al seu voltant, que és activa i propositiva, i l'interès de les activitats i reflexions que proposen entorn de l'art_educació des d'una perspectiva feminista.

No tots aquests projectes han acabat col·laborant amb la recerca per motius diversos. A continuació es presenta la informació recollida de cadascuna de les entrevistes realitzades.

Qüestionari guia per a les entrevistes

1. Quins objectius segueixen les vostres activitats formatives i de recerca, quines necessitats planteja cobrir i de quina manera ho fa o planeja fer-ho? A quin públic es dirigeix el seu programa?
2. Parlem de necessitats, desitjos, interessos... qualsevol cosa que es pugui aprendre o considerar un saber és vàlida en aquesta pregunta. Quins aprenentatges trobeu a faltar en el context artístic i en la manera de sentir-se còmode_responsable en els espais que ocupa, o en la manera d'utilitzar algunes eines?
3. D'aquestes necessitats i interessos, quins us interessa treballar? Quins penseu que hauria d'assumir la PAAC?
4. Us interessa programar sobre feminisme, colonialitat_descolonialitat, mediació i acció política? Creieu que són urgències polítiques o pedagògiques per al col·lectiu artístic?
5. Qui trobeu en el context desenvolupant activitats formatives interessants en els temes que hem comentat?
6. Quines són les últimes formacions que heu fet de les que heu sortit pensant: això ha valgut molt la pena. Què valoreu d'aquestes formacions?
7. Us interessa el format classe magistral amb un expert? Us interessen els formats més experimentals o lliures? Quins són els formats que no us agraden gens?
8. Trobeu en les xarxes d'artistes una comunitat unida i organitzada per a aconseguir objectius comuns?

Encarrega: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya

9. Us sembla interessant que la PAAC utilitzés aquestes experiències formatives per enfortir el sentiment de comunitat, impulsar els vincles entre les sòcies i altres agents de l'entorn i treballar sobre possibles estratègies col·lectives per millorar les circumstàncies de treball i vida de les artistes?
10. Esteu vinculades d'alguna manera amb la PAAC?
11. Trobaríeu interessant, en un futur, desenvolupar col·laboracions amb la PAAC en programes formatius?
12. Quines enteneu que són les urgències polítiques de la PAAC?
13. A més de Barcelona, en quines altres zones de Catalunya trobeu concentració d'artistes? Esteu vinculats en actiu amb alguna altra zona?
14. Voleu afegir alguna cosa o parlar sobre algun tema més?

Idensitat - Síntesi de respostes	
Participen	Irati Irulegui i Roser Colomar
Activitat	Idensitat sorgeix fa 20 anys i ha travessat fases molt diferents. En un inici neix com a reivindicació de l'espai social públic i urbà per començar un procés de recerca. En aquesta època també van detonar les pràctiques col·laboratives. Idensitat ha anat canviant segons observa que el que reivindicava es posa ara en pràctica en moltes institucions. Treballen des del "primer fer, després pensar-ho". La base d'Idensitat és la recerca i la generació de pensament, per això el seu web és molt arxiu. No obstant això, la recerca no és desenvolupada (exclusivament) per Idensitat, que promou la pràctica artística i educativa creant marcs de treball, com una espècie de comissariat de recerca. Aquesta manera de treballar fa que Idensitat pugui ser llegida com un projecte que produeix recerca, que finança projectes, o com un projecte de mediació. Elles entenen aquestes lectures però insisteixen en el paper conductor i acompanyant d'Idensitat. Posen gran atenció a la metodologia des de la qual crear i transmetre coneixements. Els interessa treballar a través d'iteracions per avançar en la comprensió, adequació i transformació de les metodologies i marcs de treball que proposen. Entenen la importància del treball experimental a llarg termini, pacient, per aprofitar els esforços i per millorar els processos des de l'escolta i la observació directa. Això suposa una gran dedicació a cuidar els processos, atendre i resoldre conflictes, revisar-se... Des dels marcs col·laboratius que proposen es donen debats complexos sobre els quals pensen i es revisen constantment: l'apropiació que Idensitat podria fer dels continguts que produeixen les artistes participants, la remuneració de les artistes que produeixen o els processos d'intercanvi... Exemple: en <i>Estètiques Transversals</i>, Idensitat finança el treball de les artistes seleccionades. En aquest cas entenen que Idensitat contracta a una artista perquè continuï la seva línia pròpia de treball en relació amb un marc d'Idensitat i dinamitzant un projecte col·laboratiu. Idensitat possibilita una reflexió conjunta entre els agents implicats i ho porta al debat col·lectiu, més enllà del propi projecte desenvolupat. D'altra banda, a <i>Asimetries</i>, Idensitat genera un programa de xerrades formatives al qual les artistes participants accedeixen gratuïtament. En aquesta primera edició, Idensitat proposava que les artistes participants desenvolupessin una recerca conjunta alimentada pels coneixements treballats en les xerrades, però això ha estat complicat perquè cada artista ja portava la seva pròpia recerca amb intenció d'alimentar i continuar i perquè sense recursos econòmics o objectius comuns és difícil que un grup s'interessi per desenvolupar un treball col·laboratiu. Les artistes que participen en els projectes depenen dels recursos disponibles i de com es plantegen: encara que es tracti de la mateixa activitat, si es parla de formació la participació se sol reduir a artistes en etapa emergent i a artistes que se senten en procés de reciclatge; si es parla de recerca, totes entenen que la construcció i transmissió de sabers és un procés valuós en el qual participar. Per això Idensitat sol treballar entorn de la idea de grups de treball, que integren recerca, producció, aprenentatges...
Aprenentatges d'interès	• Legalitat i fiscalitat del treball artístic • Discursos sobre les bones pràctiques (des de la seva pluralitat) • Assessoria fiscal i de gestió des de professionals i amb coneixement de la pràctica artística. • Economia, no sols quant a com afecta al treball individual de l'artista, sinó a la seva vida, als pressupostos, a la societat...
Aprenentatges a activar/ articular des de la PAAC	És important que assumeixi la formació en temes burocràtics. Més enllà d'això, és positiu (tant quant al seu paper a Catalunya com en l'interès pel treball que genera per a qui la coordina) que es proposi generar espais on intercanviar sabers i afectes. Això no tenen per què fer-ho des de la programació directa de tallers, sinó participant en la creació o transformació dels marcs de treball en col·laboració amb altres agents del context.

Interès en aprenentatges sobre feminismes	Es comprèn que les artistes s'hagin interessat més en aquests blocs com a valors o posicionaments transversals que com a continguts específics.
Interès en aprenentatges sobre colonialisme_anticolonialisme	També es reflexiona sobre la manera en què s'assumeixen aquests valors transversals, es dubta sobre la necessitat o el benefici de declarar-los públicament, per exemple. S'entenen que són idees que s'han de treballar en equip i tenir en compte en la manera de pensar activitats. També es considera habitual que unes persones de l'equip estiguin més interessades o coneguin millor uns conceptes que unes altres, i que en qui més es mou entorn d'ells sol recaure la iniciativa o la responsabilitat de fer-los presents. És important que en l'equip càpiguen discursos plurals sempre que s'entenguin que certes propostes (feminismes, antiracisme) no són ideologia sinó respecte. És fonamental per a això, i perquè les discussions siguin constructives, que l'equip entengui que està al mateix costat (el del respecte), i per tant hi ha certes actituds o pràctiques que respecten i d'altres que no ho fan. Més enllà d'això, es pot discutir com posar en pràctica aquests conceptes del respecte. Es relacionen les bones pràctiques amb aquesta idea del respecte.
Interès en aprenentatges sobre mediació	Es reflexiona també que, com quan ens posicionem políticament en públic provoquem també el posicionament dels nostres suports i detractors, cal pensar bé com es compten els posicionaments i quins es troben de base. En aquesta línia, veuen important comprendre que no tot val, i que hi ha certes coses (entorn del feminisme i l'antiracisme, per exemple) que són de calaix.
Interès en aprenentatges sobre acció política	
Activitats formatives de referència	• Troben molt interessant el treball de Nyamnyam. • Destaquen la trajectòria i l'aproximació de Mariona Moncunill a les bones pràctiques.
Metodologies i formats d'interès	Col·laboratives, de recollida, ordenament i construcció conjunta de coneixement. Creació de marcs dins dels quals pot ocórrer qualsevol cosa. Projectes en els quals no es predefineix un resultat o un format per a aquest.
Comunitat artística	Es reconeix un sentiment general de rivalitat-competició. Troben les convocatòries com un cas complicat en aquest sentit, perquè afavoreixen l'accessibilitat d'artistes als processos de treball però també posen a totes les interessades en competició per un mateix projecte.
Idoneïtat en activitats de la PAAC que reforcin comunitat	És positiu que generi espais de trobada més enllà dels congressos o quedades que ja estan plantejades, però sempre sense duplicar sinó complementant.
Relació amb la PAAC	Desconeixen si n'hi ha hagut més enllà d'aquesta conversa. Els arriba informació a través de les xarxes socials i Ramon Parramon porta notícies a l'equip.
Interès en possibles col·laboracions amb la PAAC	Els sembla interessant col·laborar amb la PAAC per construir conjuntament marcs de treball. Veuen l'interès de la col·laboració en la pròpia intenció d'escoltar-se, com ha succeït en aquesta conversa. També d'asseure's a parlar del que els preocupa.
Urgències polítiques de la PAAC	• Defensar els drets laborals de les artistes i treballadores culturals. • Promoure dins d'aquestes organitzacions la figura de la treballadora artística com una més. • Utilitzar la seva dimensió col·lectiva per no haver de fer necessàriament tota la lluita a través de les pròpies cares.
Descentralització	Tenen aquest tema molt treballat. Van començar en un context de ciutat mitjana i treball de proximitat, després van passar una llarga etapa treballant en àrees metropolitanes de Barcelona i ara, en part per la saturació del col·laboratiu i la sobreprogramació, tornen a treballar des de la proximitat en ciutats mitjanes i barris. A escales menors, els processos tenen grans resultats; a escales majors, en ciutats que et mengen amb saturació d'activitats, problemes habitacionals, precarietat, etc., els processos han de ser més lents, de treball de xarxes. En els seus projectes fora dels nuclis centralitzats, els interessa generar oportunitats on les

	artistes del territori mostren el seu treball i aprofitar perquè artistes d'altres territoris també puguin mostrar el que fan. En aquests territoris també funcionen molt bé les iteracions any rere any.
Més	Sempre és diferent una mateixa activitat organitzada per diferents agents perquè sempre s'aporten matisos o perspectives diferents, però és necessari plantejar-se: si una ja té una cosa, per què afegim la nostra versió de la mateixa i no ens unim? La PAAC té una cartografia de l'escenari. Per què començar de 0 quan ja hi ha projectes que treballen en aquestes línies? Les organitzacions han de donar més temps i espai a la reflexió al com estan treballant.

Ressonàncies / Absències

Són interessants les idees des de les quals Idensitat pensa i estructura les seves activitats. En aquestes reflexions, destaca la de la remuneració de les artistes que produeixen coneixement (que ja apareixia en l'entrevista de Salamina): on estan els límits de ser justes i honestes en el pagament del treball artístic, on comencen intercanvis que no passen necessàriament per allò econòmic?

Ressona el treball previ en les paraules de la Irati i la Roser: sembla que mostrar un interès específic per aprendre suposa una feblesa, una incompetència, és com si no necessitar-ho o no interessar-se per això formés part d'un cert estatus o ego de l'artista que viu del seu treball (i en conseqüència, que existís també un cert estatus en el llenguatge: formació < recerca). Aquesta és una lectura, en podem trobar també unes altres, com que el temps necessari per participar en aquestes activitats no és l'habitual a causa dels ritmes precaris. Allò que igualment sembla positiu és revisar, des del debat col·lectiu, l'interès en els processos de transmissió de coneixements.

En la idea de grups de treball i la manera de comprendre'ls ressonen les estructures habituals en associacions o grups activistes: les comissions.

En vincular la idea de bones pràctiques amb el respecte i els marcs conceptuals de feminismes i antiracismes, es connecta amb una proposta que ja ha sortit: què tenen els discursos de bones pràctiques, fins i tot de la professionalitat, d'aprendre d'aquestes propostes? Es reitera la necessitat d'obrir el debat. Això entra en relació amb les seves reflexions de com es relacionen amb els valors les diferents persones de l'equip i quin lloc tenen en les pràctiques que promouen. També amb la necessitat que plantegen de comprendre com a punt de partida en aquesta pluralitat d'acostaments a les bones pràctiques el respecte (i que no és ideologia).

Destaca, de nou, la idea de l'unir-se a qui ja està fent el mateix: per què no ajuntar-nos per entendre com ens complementem i treballar juntes, sigui entorn d'unes activitats compartides o amb una distribució del treball i de les activitats? Ètiques de cooperació per sobre de les ètiques de competició.

Ressona, finalment, la importància d'atendre la treballadora artística. Connecta amb altres propostes que han sortit de formar a les institucions i no tant a les artistes quant a bones pràctiques. En aquesta línia, apareix la via de promoure formacions per a institucions de bones pràctiques laborals entre les seves treballadores i amb les artistes des d'aproximacions feministes d'afectes.

Experimentem amb l'art - Síntesi de respostes	
Participen	Víctor Lobo
Activitat	Residències artístiques per treballar en processos d'aprenentatge comunitari no dirigits a artistes. Les residents tenen accés a assessories i formacions entorn de com comunicar el seu treball i els seus sabers i com generar metodologies experimentals destinades a compartir, no a impartir.
Aprenentatges d'interès	• Com compartir els coneixements propis. • Com relacionar-se entre iguals en espais de transmissió de sabers, com posar en valor sabers deslegitimats. • Com afrontar la dinamització de processos de transmissió de sabers des de l'experimental, sense dirigir al grup cap a uns resultats i donant valor a la deriva comuna.
Aprenentatges a activar/articular des de la PAAC	Dubta si la PAAC hauria de programar més que el que ja programa, creu que existeixen altres entitats més adequades per això i amb les quals sí que podria vincular-se per promoure la formació. Troba també interessant que es vinculi a programes artístics formals a més dels nuclis més urbans i centrals del context per a col·laborar en la revisió dels seus projectes pedagògics.
Interès en aprenentatges sobre feminismes	Són blocs d'interès. Experimentem dona gran importància a treballar qüestions relatives al gènere i a la sostenibilitat, encara que en la majoria dels casos es treballen de manera transversal. La mediació, entenent-la no com un “cal acostar l'art contemporani a la gent” sinó com a processos vinculats a les maneres en què es comparteix el coneixement, és l'eix vertebral d'Experimentem. El Víctor comenta, per detallar de quina manera integren certs conceptes que troben polítics i metodològics en les seves activitats, que han elaborat 5 vies de navegació i estan presents en tota la seva programació; entre elles la <i>comunitat</i> (entenent com a tal els grups amb els quals treballen), l'art com a coneixement, la igualtat des de la diferència... Parla que potser a la PAAC aquests blocs de partida li serveixen com a posicionament transversal.
Interès en aprenentatges sobre colonialisme_anticolonialisme	
Interès en aprenentatges sobre mediació	
Interès en aprenentatges sobre acció política	
Activitats formatives de referència	- Escola d'arts del Prat - Escola d'arts i disseny de San Cugat
Metodologies i formats d'interès	• Formats experimentals, horitzontals, sense resultats preestablerts. • Espais on es treballa conscient des d'on es treballa.
Metodologies i formats rebutjats	Processos magistrals, verticals o unidireccionals.
Comunitat artística	Nodes desvinculats, connectats però només superficialment. Veu, a més, a la comunitat artista aïllada de la vida i del pensament general perquè es mou a través de pràctiques i d'actituds elitistes -amb la resta i internament. Pensa que cada vegada som més híbrides i que ens podem classificar menys en blocs, i que això és important a l'hora de repensar la idea d'artista.
Idoneïtat en activitats de la PAAC que reforcin comunitat	Important, està d'acord que és necessari promoure acostaments i, sobretot, altres ètiques més cooperatives. També rellevant promoure i enfortir vincles entre diversos perfils: entitats i artistes i educadores i gestores...
Relació amb la PAAC	Experimentem ha estat vinculat amb la AAVC i la PAAC des de fa anys, senten la responsabilitat de participar encara que l'equip no s'entengui en un perfil artístic (creu igualment que és necessari revisar la idea d'artista professional).
Urgències polítiques de la PAAC	• Fer força, generar més impacte polític i visible (es troba a faltar), enfortir-se com a lobby (en el sentit positiu) que es mobilitza pels drets laborals de les artistes en relació amb un compromís social. • Cohesionar a la comunitat artística.

	• Revisar i comprendre què significa ser artista al S. XXI. Rebaixar el seu elitisme. Potser no tot el que les artistes han de ser és ser artistes. Promoure la convivència entre diferents maneres d'acostar-se a la pràctica artística. • Planteja l'interès de visibilitzar els agents repartits pel territori, encara que entén que és una tasca complexa i que conté les seves problemàtiques. • Generar una cooperativa des de la qual gestionar cobraments de factures.
Descentralització	És molt important qüestionar el territori. La centrifugació que Barcelona fa a Catalunya és un tema complex i costós, fa falta invertir recursos econòmics, temps i persones. A Girona i Barcelona hi ha més activitat. Els espais que s'entenen com a deshabitats realment estan oblidats, perquè sí que hi ha vida. Necessiten infraestructures, suport i ésser tingudes en compte per teixir territori. Troba un bon exemple la rotació de seus de reunió que fa Xarxaprod en les seves trobades. Experimentem també desenvolupa alguns projectes per a generar coneixement de territori.
Més	Sent l'absència d'una acció forta de plataforma sectorial des dels finals de la AAVC. Vol agrair a l'actual Junta l'esforç que estan fent i espera que aconseguixin revitalitzar l'associació.

Ressonàncies / Absències

Programa pedagògic i metodologies pensades molt en la línia dels formats que prefereixen la majoria de les artistes enquestades.

En la reflexió sobre la idoneïtat per programar formacions de la PAAC ressona la discussió sobre aquest tema que la Junta tenia a l'inici d'aquest projecte.

S'aprecia durant tot el discurs una idea a favor de les aliances: de territori, de perfils, d'entitats, de programacions. S'insisteix també en la importància de situar-se cadascuna i de situar els coneixements. Recupera la idea que és necessari invertir en territoris desarticulats per possibilitar l'articulació.

> Transversalització de les propostes

Problemàtiques / necessitats del treball artístic a atendre

- **Professionalització:** Desconeixement generalitzat dels marcs jurídics i fiscals que se'ls apliquen i de les seves esquerdes o *hacks* possibles. Necessitat d'ajustar-los a la realitat de la pràctica artística. Necessitat de localitzar agents especialitzats per a l'assessoria de casos concrets. Es desitja una actualització crítica dels discursos de bones pràctiques. Falten vies de cooperació, diàleg i aprenentatge amb altres treballadores. Falten models organitzatius per al treball col·lectiu o col·lectivitzat. Es necessiten estructures per possibilitar la recerca artística. Escasses vies d'internacionalització i mobilitat estatal de l'obra. Es demana una espècie de *coaching* per sentir-se menys vulnerable.
- **Economia:** Es troben a faltar estratègies de finançament, institucions de finançament. Es busca conèixer la traçabilitat dels recursos econòmics del treball artístic. Falten referències de models econòmics per activitat en col·lectiu o cooperada. Es demana regulació a través de conveni o altres negociacions del preu-hora, proporció pressupostària producció/honoraris... Es necessiten *hacks* o propostes de resistència econòmica des de l'alegalitat.
- **Incidència política-institucional:** Es proposen formacions a institucions i a les seves treballadores sobre bones pràctiques. Impulsar propostes d'activitat a organitzacions enfront manques detectades. Accions de protesta, de visibilització de les violències o males pràctiques. Generar mecanismes de pressió més enllà de la llei per evitar males pràctiques. Protegir l'anonimat de les sòcies i assumir la mediació o negociació davant d'abusos i/o denúncies. Reconeixement i foment d'estructures de sostenibilitat per a pràctiques artístiques no dirigides al mercat de l'art. Possibilitar una revisió de la distribució dels pressupostos culturals públics. Atendre els malestars i males condicions contractuals de treballadores culturals -no sols artistes. Vincular-se a altres plataformes/associacions professionals, a altres iniciatives socials i polítiques del territori i als centres de formació artística. Cohesionar la comunitat artística. Generar reflexió col·lectiva i estratègies que compreguin i/o s'avancin a la instrumentalització que des de la política governamental es fa del treball artístic. Augmentar la representació -augmentar les sòcies. Redistribució territorial dels recursos. Promoure la legislació a favor del mecenatge. Ampliar la visibilitat de les accions desenvolupades i metes aconseguides.
- **Recursos tècnics_infraestructurals:** Espais d'exhibició d'obra. Cooperatives de producció amb maquinària col·lectiva. Projectes editorials i de distribució per artistes. Canals de venda d'obra. Plataforma de gestoria per a cobraments i facturació. Borsa/mapatge de recursos tècnics, econòmics i de coneixement. Bancs de materials a reutilitzar. Estructures de circulació per a les obres ja produïdes amb finançament públic.
- **Relacions internes PAAC:** Desvinculació. Falta d'informació. Es perceben sentiments de rivalitat, conflictes, lluites de poder. Cal reconquerir la confiança, enfortir la base social. Es reitera la necessitat de promoure ètiques de cooperació enfront de les ètiques de competició.
- **Revisió crítica del subjecte artista:** Com entenem la professionalització. Posició vinculant de l'artista respecte al conjunt social. Traçabilitat del capital simbòlic-cultural del treball artístic. Productivitat i sostenibilitat. Delació treball/vida. Revisió del dins/fos i tàctiques de l'Estatut de l'artista. Possibilitar perfils híbrids però no forçar a això: diferents especialitats o tasques es poden desenvolupar en complementarietat entre diferents persones. Recapacitar sobre la idea del capitalisme cognitiu i sobre les relacions de poder, la visibilitat, els rols.
- **Revisió crítica de la PAAC:** objectius, ètiques sectorials i bones pràctiques. Presentar un full de ruta, un projecte a futur potent alhora que continuament revisable. Respondre, no sols des de l'oferta de recursos sinó des de l'estratègia política, a: associar-se, per a què? Recuperar i posar al dia els aprenentatges d'interès del cooperativisme i associacionisme històric. Repensar el paper de l'art en un context de crisi social i ambiental. Vinculació i major comunicació sobre les seves activitats i estratègies amb les seves sòcies i no sòcies, enfortir aliances. Qüestionar i revisar la idea de frontera autonòmica/de país, d'origen/residència i de pertinença amb la qual la PAAC es defineix i posa límits territorials. Qüestionar la porta tancada a les assemblees, obrir el debat de les seves tàctiques i objectius, superar l'hermetisme que es percep entorn de la Junta. Acostar a perfils emergents. Integrar una perspectiva contemporània de la tecnologia. Considerar les seves possibilitats d'acció per a-administratives. Considerar el contra-atac com a eina d'autodefensa. Arriscar-se en accions significatives. Cuidar la relació esforç-expectatives-resultats. Considerar quines activitats ha d'assumir i impulsar com a pròpies i quins han de recaure (i pot col·laborar en què passi) en altres entitats.

- **Descentralització:** territorial, institucional, de la figura *artista* dins de l'activisme sectorial, de la individualitat del *jo* des de la qual es pensa el treball artístic (comprentent una co-dependència). Treball en connexió, cooperació i complementarietat amb altres organismes, institucions i projectes. Redistribució dels recursos i ofertes. Fomentar la construcció d'un teixit territorial nodular i sense perifèries subordinades o colonitzades.
- **Respecte:** posicionaments transversals i sempre presents feministes, antiracistes, anticapacitistes, ecològics, sostenibles, responsables... Comprendre la base de les bones pràctiques a partir d'aquí. Materialitzar-ho metodològicament: no tant parlar sobre feminismes sinó treballar des de metodologies feministes, per exemple. Considerar el paper de presa de decisions o pedagògic referent a perfils més sensibles o especialitzats.

Àmbits d'aprenentatges d'interès

- **Professionalització:** Gestió de projectes artístics. Drets i deures de les treballadores, marcs jurídics de les seves activitats. Fiscalitat. Facturació. *Hacks*, esquerdes, aprofitaments possibles de les esquerdes en les estructures jurídiques i fiscals. Estratègies i protocols de relació amb galeries, curadores, col·leccionistes i institucions. Canales de venda d'obra. Polítiques culturals d'altres països. Agents als qui recórrer en cas de necessitats concretes. Models organitzatius col·lectius o per col·lectivitzar. Coneixement d'agents que són detectats per la seva mala praxi habitual. Reflexió i especulació col·lectiva entorn de la instrumentalització que des de la política governamental es fa del treball artístic, vies de possibilitat de l'associacionisme. Conèixer a altres treballadores. Sostenibilitat, ecologia o circularitat dels recursos invertits en cultura. Paper de l'art en temps de crisi social i ambiental.
- **Economia:** Models de facturació per al treball artístic. Gestió econòmica de projectes. Models organitzatius col·lectius o per col·lectivitzar. Economia quotidiana. Actualitat econòmica i economia institucional. Pensament econòmic. Traçabilitat dels diners invertits en art_cultura. Agents als qui recórrer en cas de necessitats concretes. Mercat de l'art.
- **Recursos tècnics:** aprenentatges tècnics convencionals (escultura, pintura, dibuix, soldadura, patronatge...) i contemporanis (informàtica, modelatge, materials, dispositius de projecció, il·luminació, electrònica, edició de vídeo i so...). Agents als qui recórrer en cas de necessitats concretes.
- **Metodologies i processos de treball:** Obrir el codi del treball artístic entre treballadores (artistes o no). Pràctiques artístiques i maneres d'estar en els marges. Processos de compartició del coneixement, on relacionar-se entre iguals i posar en valor sabers deslegitimats. Dinamització experimental d'activitats formatives. Mètodes de mediació, no en el context institucional sinó com a cura de la transmissió de sabers i afectes. Acció política. Agents als qui recórrer en cas de necessitats o interessos concrets. Treballar des de la proximitat, situar els processos. Comprendre i aplicar metodològicament les estructures de pensament feministes, descoloniales, anticapacitistes, ecològiques.
- **Recerca:** art sonor, (trans-, eco-, tecno-)feminismes, masculinitats, posthistòria, colonialitat, video experimental, escriptura, etnografia, cos i moviment, tecnociència, posthumanisme. Adisciplinarietat o qüestionament dels límits entre disciplines com a Art i Ciència. Ètiques. Agents als qui recórrer en cas de necessitats o interessos concrets. Mercat de l'art.
- **Llenguatges:** idiomes: anglès. Programació informàtica. Corporalitat. Escriptura.

Pedagogies / mètodes d'interès per a l'aprenentatge

- **Crític:** feminista, descolonitzador, anticapacitista. Generador d'autonomia, qüestionador, problematitzador, emancipador. Que materialitzi la crítica en la pràctica (no sols aprendre sobre burocràcia sinó pensar en com construir burocràcies feministes, per exemple).
- **Descentralitzat:** situat, contextualitzat. Fora dels nuclis de centrifugat de l'activitat.
- **Experimental:** processos inesperats, oberts, sense resultat predefinit. Processos dissenyats des de la pràctica artística. Noves preguntes, processos que desembussen des de l'especulació. Transdisciplinar, híbrid. Processos de transmissió de sabers ni frontals ni verticals. Disposició de marcs de treball dins dels quals l'activitat evoluciona i transforma el propi marc. Abraçar l'error.
- **Teòric-pràctic:** Les idees es posen en joc a través d'exercicis que les concreten. Experiencial, aprendre fent. Processos on les artistes comparteixen des de la pràctica el coneixement acumulat a través de la recerca.
- **Especialitzat:** Impartit o acompanyat per expertes carismàtiques i coneixedores de la situació del treball artístic. Formats magistrals on algú especialitzat comparteix coneixement sobre un àmbit que no s'aconsegueix

habitualment des de l'autoformació o en altres formats. Panels de discussió.

- **Relacional / col·lectiu:** Intel·ligències col·lectives, construcció cooperada de projectes o recopilació de sabers, intercanvis multidireccionals. A través d'interaccions significatives amb unes altres. Corporal. Grups de treball, metodologies d'intercanvi de sabers, processos de responsabilitat-dinamització rotativa o circular. Activitats de convivència, comunitàries. Ètiques de cooperació enfront de les ètiques imperants de competició.
- **Reproductiu:** processos i llocs de cures o terapèutics. Context de confiança i seguretat on parlar d'abusos concrets i avisar a companyes. Suport emocional. Donar i donar-se temps, conviure en ritmes diversos.
- **Contraproductiu:** perdre el temps juntes. Informal, invisible, orgànic.
- **Revisable / iteratiu:** recerca de la pròpia manera de generar coneixement. Treball per iteració: prototipat del projecte i modificació en funció del feed-back.
- **Online:** deslocalitzat, atemporalitzat, obert. Accessible no sols per a sòcies. Documentar i publicar les activitats realitzades.
- **Estratègic:** amb un ús conscient i responsable del poder simbòlic acumulatiu de la PAAC. Que connecti amb comissàries, institucions, espais i persones amb visibilitat/poder a sumar.

Formats per fomentar vincles i compartir entre sòcies

- **Catàleg / localitzador de recursos:** ofertes formatives i d'aprenentatge. Serveis útils per a la producció, préstecs, cessions, eines d'ús gratuït. Arxiu bibliogràfic. Convocatòries, centres de residències. Banc de sabers localitzats. Restes de material per reutilitzar. Oportunitats laborals.
- **Grups de treball:** revisar l'acció política amb treballadores internacionals. Grups de cures i acompanyament. Cors de queixes. Comissions. Aules obertes de continuïtat. Suport col·lectiu i estratègic per a processos de negociació o denúncia.
- **Punts de venda d'obra alternatius.** Mercats ambulants.
- **Espais físics:** Llocs de referència i permanents per a la trobada presencial. Local social / bar. Tallers de treball, espais de producció.
- **Espais i esdeveniments festius:** Trobades informals, lúdics. Àpats a l'aire lliure, trobades amb menjar.
- **Activitats de convivència:** colònies, universitat d'estiu.
- **Marcos ètics:** afavorir i enfortir aliances, cooperació, treball en complementarietat. Transparència, compartir recursos.

Economia política / Recursos propuestos

- **Col·laboracions:** Treballar en col·laboració amb altres institucions en la programació d'activitats. Generar convenis amb entitats-infraestructures d'ús habitual (fablabs, per exemple) per abaratir preus de serveis a artistes. Ètiques de cooperació.
- **Pagaments:** quotes i preus adaptats a la realitat econòmica general. Tallers i inscripcions més barats per a més persones. Possibilitar pagaments a través de processos no econòmics (per exemple, bancs de temps).
- **Distribució de recursos:** es pot remunerar l'intercanvi d'aprenentatges? Desenvolupar una inversió adaptada a la realitat nodular territorial. Justa retribució / no precarització.
- **Models de finançament:** Combinar activitats subvencionades + finançades per quotes + autogestionades.

Motius actuals i desitjats per associar-se a la PAAC

- **Compromís polític:** Necessitat política d'unitat. Sindicalisme. Col·lectivitzar les accions, la protecció, la defensa. Apostar per accions significatives, revolucionàries, transformadores dels marcs d'acció i de referència.
- **Emocional:** estar juntes, no sentir-se sola, formar part d'un col·lectiu. Sentir-se protegida, tenir menys por a la repercussió d'una queixa o denúncia.
- **Estratègic:** estar al dia. Ser representades i que els seus posicionaments s'emportin a la negociació política. Estructures de treball construïdes i dinamitzades des d'un equip que assumeix treball de coordinació-comunicació. Col·lectivitzar necessitats, desitjos, interessos.
- **Crític:** per bolcar la queixa. Per a revisar la manera d'entendre el treball artístic, el seu paper social. Per a visibilitzar la crítica, en abstracte i concretada en casos. Actualitzar, renovar, cohesionar.

Encarrega: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya

- **Assessoria jurídica:** Consultes entorn de processos contractuals, fiscals, jurídics. Transformació i construcció de models jurídics.
- **Carnet de sòcia:** per accedir a museus i altres institucions.

Conclusions extretes i propostes

Les idees i perspectives recollides són moltes, potents, suggeridores i plurals (i, en la majoria dels casos, no per això incompatibles). Per estudiar-les, és necessari un treball a llarg termini que no queda satisfet dins dels límits d'aquest encàrrec. Encara que a continuació es presenten algunes conclusions i propostes derivades del treball de recollida i processament de la informació, queda en mans de l'equip executiu de la PAAC la continuació de la seva anàlisi, l'observació del desenvolupament i la presa de decisions vinculants a futur, així com l'aplicació de les propostes que es considerin.

En les pròximes pàgines es bolca un marc de treball que, com succeeix durant el procés de recollida d'informació, parla no sols d'activitats formatives i de xarxes cooperatives sinó també de les seves condicions de possibilitat, vinculades en molts casos a decisions i/o circumstàncies de la PAAC i del sector artístic actual de Catalunya. La informació recollida, en aquesta línia, té potencial i utilitat per ser digerida i canalitzada en molts altres àmbits d'acció de la plataforma.

Projecte

El projecte que es presenta part de la idea de desbordar les activitats formatives, entenent que tota activitat de trobada és una oportunitat per a l'intercanvi de sabers i que aquest dóna lloc a vincles significatius. Es proposa transformar la informació recollida en un programa d'activitats que posen a treballar junts, des de processos acurats i acompanyats (és a dir, mediats, en el sentit de la mediació en el qual ens hem situat), els diversos posicionaments contemplats i per contemplar al voltant del treball artístic i l'acció política vinculada. Es proposa, també, integrar metodològica i deontològicament les estructures de pensament del feminisme interseccional (que, com s'ha especificat anteriorment, treballa per situar els processos i atendre a totes les categories de violència i poder: de gènere, de raça, de passaports, de cossos, d'estats emocionals, generacionals, de classe, econòmics, simbòlics o de visibilitat, interespècie...). D'aquesta manera, els blocs o conceptes de partida plantejats en la subvenció a l'ICUB estan presents en el programa, no necessària o exclusivament des dels seus continguts sinó des de la seva mateixa estructura.

Els objectius a perseguir amb aquesta proposta són:

- Plantejar un programa d'activitats de trobada i transmissió de coneixement dirigides a resoldre, especular i prosperar en relació a les necessitats i problemàtiques del treball artístic enumerades en l'apartat "Transversalització de propostes". Projectar-ho a partir de les activitats ja realitzades, com un programa iteratiu (que es revisa, transforma i adapta al llarg dels anys a través del *feed-back*) i on estiguin presents activitats dissenyades des del pensament artístic.
- Obrir i potenciar la diversitat de participants en els processos estratègics de la PAAC. Enfortir la seva base social i augmentar el nombre de sòcies.
- Fomentar un esperit polític d'aliances, cooperador, de compartició de recursos, respectuós, que faciliti l'intercanvi i col·laboració entre sòcies i altres agents del sector i el territori compronent

un sistema de co-dependències.

- Generar espais de reflexió on fer una actualització crítica, inclusiva, valenta i rigorosa del *software* i *hardware* de la PAAC.
- Dissenyar eines que facilitin la localització de recursos, serveis i sabers de potencial necessitat per a la pràctica artística a través de vincles entre artistes, altres treballadores, entitats i projectes.
- Generar projectes de col·laboració a través dels quals distribuir l'execució de les activitats a realitzar, cooperar en el seu disseny i complementar les activitats o tàctiques que assumeix la PAAC.
- Recuperar la confiança i compromís polític de les sòcies i el sector.

Model

Aquest programa estaria dirigit a la totalitat del context artístic de Catalunya: es considera un condicionant per a l'abast d'aquests objectius obrir la participació més enllà de les sòcies. El grau i el tipus d'obertura es veurà condicionat pels recursos disponibles per a la seva activació i serà necessari considerar les condicions de participació en els diversos mòduls. Però és important comprendre aquesta obertura com una aposta política i una estratègia per donar-se a conèixer, ser més permeables i afavorir l'entrada de noves sòcies.

L'estructura que es proposa és modular (en configuracions d'activitat), nodular (en territori) i escalable (en dimensió). És a dir, que en funció dels recursos i infraestructures disponibles i els objectius a prioritzar, es proposa seleccionar els mòduls, nòduls -espais/entitats- i dimensió econòmica i temporal a calendaritzar. El programa considera (1) activitats coordinades i executades des de la PAAC, (2) activitats coordinades per la PAAC i executades de manera autogestionada per sòcies i d'altres participants i (3) activitats co-dissenyades per la PAAC i altres entitats i executades per aquestes segones o tercers.

Mòduls

La recollida d'informació sembla determinar que no existeix un interès transversal per cap mena de contingut a part dels ja inclosos en el programa formatiu, però que sí que existeixen configuracions d'activitat d'interès general. Així, el programa s'estructuraria en un conjunt de mòduls flexible: poden aparèixer mòduls nous, transformar-se els existents o desconnectar-se els que no funcionen i/o manquen d'un horitzó de prosperitat. Es consolida en les activitats ja programades, que es confirmen necessàries alhora que refinables, adaptables als comentaris recollits. Com a programa base, es proposen els següents mòduls, que la Junta podrà seleccionar, descartar i transformar els que consideri:

- **#1 Canal en línia i públic de càpsules en vídeo sobre assumptes concrets de fiscalitat, economia, marc jurídic del treball artístic.** Es tracta d'un bolcat del temari del curs que fins al moment han impartit les advocades de la plataforma en un curs presencial en vídeos en línia independents, sintètics, directes i adequadament etiquetats per a la localització del seu continguts. També es mostra necessari ampliar els continguts i treballar l'economia i fiscalitat de projectes col·lectius (associacions, per exemple) i amb *hacks* com ara les preguntes clau que

has de fer a la institució per obrir camins administratius. Es vol substituir el curs actual per aquest canal, per oferir una eina de servei públic, disponible per a tota la comunitat artística, i per vincular, després del visionat, les necessitats o casos concrets que sorgeixin a l'assessoria per a les sòcies de la PAAC. Alhora, pot resultar una via de comunicació i de promoció dels beneficis de pertànyer a l'associació: "si t'uneixes a la PAAC, aquest equip t'assessorarà en el que necessitis". La tasca de l'advocada-assessora de la PAAC s'agilitza (per a dubtes freqüents, podrà dirigir les demandes directament als vídeos), i permetrà, després de la inversió d'un any en la producció i publicació dels vídeos, invertir aquests recursos en altres activitats. A més, la deslocalització territorial de la xarxa fa l'eina més accessible a totes les treballadores amb accés a internet. En el canal es podrien incloure, també, continguts sobre bones pràctiques.

- **#2 Comissions o grups de treball de discussió crítica.** Grups oberts de treball, presencials i digitals, que en paral·lel i durant el primer any desenvolupen una revisió crítica del codi de bones pràctiques i generen un protocol d'acció antiabusos. Els diversos grups treballen en uns temps i espais adaptats a les seves condicions de possibilitat -en una temporada de mig-a llarg termini- i connecten entre si en diverses fases del procés per compartir avenços, debatre i consensuar les seccions. El procés ha d'estar acompanyat i dinamitzat per un agent mediador remunerat -que afavoreixi les cures i la resolució de conflictes des del respecte (es proposen noms: [Blanca Martínez Hj Darger](#) per la seva experiència en la construcció col·lectiva de protocols antiassetjament; [Fil a l'agulla](#) com a projecte referent en la mediació i acompanyament acurat des de perspectiva feminista interseccional; [Mariona Moncunill](#) com a perfil destacat per la combinació d'activisme professional artístic i de sensibilitat a les estructures d'afectes i metodologies feministes)- i una representant de la Junta que pugui plantejar i assumir compromisos o límits a considerar. El procés ha de finalitzar amb la publicació i difusió dels resultats. Es destaca la rellevància de consensuar un protocol antiabusos com a eina de referència per a l'autodefensa.

Aquest mòdul podria formalitzar-se, també, com un grup de treball amb integrants seleccionades per la Junta i remunerades, per fer aquest treball en un grup tancat i especialitzat que obrís el procés al debat i a l'escolta durant diverses etapes del seu desenvolupament -a través d'entrevistes, taules rodones, sessions de treball...

Del procés de reflexió sorgiran altres aspectes a treballar que poden tractar-se en les següents edicions o cicles del mòdul (com ara: la revisió del subjecte artístic, la traçabilitat dels recursos de l'art, la posició vinculant de l'art en relació a la societat i a les institucions...).

- **#3 Formacions a entitats.** Mòdul dedicat a treballar amb les institucions i les seves treballadores, que són les entitats amb major privilegi>responsabilitat per afavorir les bones pràctiques. Partint de la revisió dels codis de bones pràctiques desenvolupada en el mòdul anterior, la PAAC es faria càrrec d'enviar aquestes formacions a les principals institucions del territori i a les detectades com a més problemàtiques. Les presentacions convencionals en aquesta matèria no susciten interès: la participació i l'atenció són baixes. És necessari generar altres formats que aportin valor a les entitats, proposant un acostament a les bones pràctiques des de la cura entre les mateixes treballadores i promovent-les des d'elles mateixes. Podria entendre's, així, com una formació en la facilitació de grups professionals / gestió de conflictes, molt en la línia dels tallers que projectes com [Fil a l'agulla](#) ofereixen a organitzacions i comunitats, però situada en el context concret del treball artístic. Funcionaria molt bé, en aquesta línia, el tàndem d'un projecte mediador com Fil a l'agulla al costat d'una figura de

recorregut en l'activisme sectorial artístic, sensible i que treballa des de metodologies feministes com [Mariona Moncunill](#) o [Gisela Chillida](#). Aquest format aporta no sols una sensibilització i formació respecte a les bones pràctiques sinó també un servei de facilitació -potser fins i tot terapèutic- per a les institucions participants. En el cas ideal d'afinar aquest mòdul fins a una versió eficient i reconeguda, aquest podria convertir-se en un servei de la PAAC a contractar per entitats i a través del qual obtenir recursos econòmics.

- **#4 Berenars de cures.** Trobades informals, obertes, presencials amb menjar, de repetició mensual i un mateix dia de la setmana en els diversos nòduls. Un espai on conèixer-se, establir vincles, buscar i/o donar suport a altres treballadores en les seves necessitats i/o desitjos, facilitar intercanvis de coneixements, de serveis, de col·laboracions... És un mòdul des del qual promoure la resistència col·lectiva a la precarietat. Es tractaria de grups de dinàmiques autogestionades o dinamitzades per les entitats/espais que acullin cada nòdul on poder articular juntes les maneres de conducta (amb o sense ordre del dia, amb o sense temàtiques per sessió...). Poden ser molt útils per tractar necessitats o interessos situats, generar grups de suport i seguretat davant dels abusos, detectar i esbossar propostes per comunicar a la Junta de la PAAC, compartir estratègies o vies d'acció a-legals o par-administratives... També poden donar lloc a grups de treball o comissions específiques en el cas que existeixin tasques a desenvolupar i prou compromís per fer-se'n càrrec. Seria positiu -i possibilitador- que la PAAC assumís els costos dels primers berenars (el menjar sempre atreu). Els nòduls podrien articular-se a través de Xarxaprod.
- **#5 Àpats informatius.** Espais de trobada territorial i de difusió de la tasca de la PAAC. Organitzats a través de nòduls en un territori, esdeveniments amb pisolabis o menjar, on convidar (de la manera més directa possible) el teixit artístic de la zona per presentar la PAAC, els objectius, les estratègies i les necessitats. Els formats es poden treballar més enllà del model PowerPoint per afavorir l'atenció. Poden incloure un espai de peticions o discussió sobre qüestions situades, moments de presentació (com menys formals, millor) dels projectes de la zona per tal de donar-se a conèixer entre si i explicar la seva situació i/o fer propostes a la representació de la PAAC. En cas que membres de la Junta no poguessin participar en aquests àpats, seria necessària la presència d'una representant amb coneixement profund de les estratègies i objectius de la PAAC, i la seva capacitat per assumir compromisos i els seus límits possibilitadores.
- **#6 Summerlab circular.** Projecte de convivència entre artistes i no artistes per posar en pràctica una metodologia circular de processos d'aprenentatge experimentals. És a dir, cada participant es faria càrrec de proposar i/o dinamitzar una activitat durant la convivència. En circumstàncies ideals de finançament, s'obriria una convocatòria de participants a partir de la qual, i després d'una selecció, es generés un grup de perfils diversos i complementaris. Cada participant seria remunerada i es cobririen les despeses d'allotjament i dietes. El *summerlab* circular és interessant sobretot si es desenvolupa en col·laboració amb institucions que puguin contribuir al finançament del mateix, i centres de residències o espais amb capacitat d'acolliment. També és necessària la presència d'un agent coordinador que disposi el marc de treball i acompanyi la producció, i del suport necessari per al desenvolupament de les activitats. Les iniciatives a suggerir per a col·laboracions en aquest mòdul són [DU-DA](#), per la correspondència amb els seus projectes i maneres de conducta i la seva capacitat d'acollir grups petits en el seu espai per a estades d'Olost; [Idensitat](#), per la seva experiència en la construcció de

marcs de treball; [Experimentem amb l'art](#), per la seva perspectiva dels processos de transmissió de sabers i el seu espai de residències; Jordi Ferreiro per l'experiència en la coordinació i en l'acompanyament de projectes de plantejaments similars; o [Nyamnyam](#) per la perspectiva en la transmissió de sabers i generació de marcs de treball, a més del possible(?) espai per a l'allotjament al Masnyamnyam. En el procés de co-dissenyar amb el/els projectes col·laboradors, la PAAC podria plantejar fer uns blocs de treball o establir uns conceptes de partida.

- **#7 Resistències especulatives.** Mòdul de construcció col·lectiva d'estratègies de resistència a la precarietat i a les polítiques desfavorables per al treball artístic. Processos d'imaginació i escriptura multiformat, entorn de futurs distòpics probables, experimentals i dissenyats des del pensament artístic. Processos que especulin sobre vies més o menys possibles d'acció política en el context present, algunes d'elles executables des de la PAAC. Aquest mòdul, a través de col·laboracions, podria tenir molts formats en funció de les entitats amb les quals es treballés. Amb [Idensitat](#) podria ser una residència de recerca o un grup de treball, amb [Hangar](#) podria ser un laboratori... El mòdul s'inspira en el projecte [Artes del colapso de la Maria Ptqk](#). És important la dinamització i acompanyament del taller per una figura de recorregut teòric pràctic i sensibilitat com la de la Maria Ptqk, la [Clara Piazuelo](#) (ara a [DU-DA](#)), la [Mafe Moscoso](#), la [Blanca Callén](#)...
- **#8 Agenda de sabers:** Agenda de construcció col·laborativa entre sòcies que especifiquen els seus àmbits d'especialitat o de coneixement. La informació i un canal de contacte queda a disposició de la resta de sòcies, degudament etiquetada i localitzable, per a consultes, invitacions a col·laboracions, contractacions... Es proposa el mòdul en línia però no obert (per protecció de dades, pot funcionar en una àrea d'usuàries de la pàgina web o una wiki amb contrasenya), i s'inspira en el "listado de foreros expertos en diversos temas"¹². És positiu generar un protocol o suggeriments d'ús per afavorir un ús acurat dels contactes.
- **#9 Catàleg/mapa de recursos.** Eina alimentada per la comunitat de la PAAC i per altres agents que vulguin donar circularitat o difusió als seus recursos, però també mantinguda per una responsable o coordinadora. Recolliria informació, degudament etiquetada per ser localitzable, de formacions disponibles en el territori (de temporalitat concreta o permanent), d'ofertes de treball, de convocatòries, de beques, de restes de material d'una producció...
- **#10 Llista negra.** L'autodefensa més atacant. L'autodefensa més atacant. Una llista en línia i pública al web de la PAAC i contínuament actualitzada on s'enumeren les institucions o entitats que exerceixen males pràctiques (i els fets pels quals se les acusa), que han estat denunciades per les sòcies de la PAAC i que la PAAC ha comprovat, en ser desoïda en els intents de mediació. Eina de visibilització d'abusos o violències que assenyalava directament a qui no està treballant des de la responsabilitat que comporta el seu privilegi. Cada vegada que una entitat corregís els seus defectes, passaria a una llista verda en la qual s'informaria de les millors empreses. Referències d'aquest mòdul són el compte [@trabajosruineros](#) (en aquest cas no es comproven les acusacions, però és una eina d'ús estès entre les joves precàries) i l'empresa [Reclamador](#) (que aglutina poder a través de les usuàries i les seves reclamacions per després mediar o enfrontar-se judicialment, com a entitat abstracta, a les companyies que intenten desobeir l'obligació

12 El "listado de foreros expertos en diversos temas": [data de consulta 14/10/19]:

<https://www.forocoches.com/foro/showthread.php?t=5497099&highlight=listado+foreros+expertos+diversos+temas>

d'indemnitzar).

- **#11 Mercats.** Esdeveniments de venda alternatius i semi-festius, que exploren models altres de compra-venda d'obra. Seguint la línia del [Metamonumental Market de Trama34](#), es col·laboraria amb el col·lectiu per replicar el model en altres nodes territorials.
- **#12 Assemblees.** S'inclouen les assemblees de la PAAC com un mòdul més d'aquest programa. Per comunicar millor a les persones interessades la possibilitat d'assistir-hi i formar part de la plataforma. Aquesta obertura afavoreix la transparència i confiança amb les sòcies potencials, que podran conèixer les maneres de fer i els debats que es fan a l'interior de la PAAC abans de decidir-se a intervenir. Generarien, també, l'escolta de perspectives no sempre complaents, però es convidaria aquestes postures crítiques a formar part de la plataforma, just per integrar i representar també el seu posicionament i interessos en diàleg amb la resta. D'altra banda, les localitzacions de les assemblees poden ser rotatives? Es poden generar vies de participació en línia?

Aquests mòduls són algunes configuracions específiques d'activitat que es construeixen sobre la base del procés de recollida d'informació. De la lectura detallada de les entrevistes i de la transversalització de propostes poden sorgir múltiples configuracions altres per activar des del programa de la PAAC. Encara que en el següent apartat s'elabora una proposta pel 2019, queda pendent el desenvolupament d'un pla d'implementació en què es concretin conceptes, formats, agents implicats; i en què es relacionin els recursos disponibles amb les etapes d'activació dels mòduls i amb els sistemes d'avaluació_transformació destinats a futures iteracions.

Proposte d'extensió d'activitats al 2019

Les activitats que a continuació es proposen són resultat de l'encreuament entre prioritats a activar, recursos disponibles pel 2019 i possibilitat dels mòduls d'articular una fase d'activació programada a curt termini.

Activació del mòdul #2. Treball de discussió crítica: Bones pràctiques

Sessió activadora del projecte a desenvolupar durant 2020 en el mòdul #2 amb la revisió crítica de les bones pràctiques i la redacció d'un protocol d'acció davant abusos. En lloc emblemàtic, fàcil per a la mobilitat/participació i disponible per seguir -o, almenys, visionar posteriorment- des de qualsevol territori.

Els objectius d'aquesta activitat són:

- Generar un espai on reconnectar amb el teixit artístic del context, donar a conèixer les conclusions i propòsits de la PAAC després de la primera etapa de la nova Junta i la recerca desenvolupada i reobrir un procés de debat col·lectiu entorn de les bones pràctiques i la actualització crítica, inclusiva, valenta i rigorosa del *software* i *hardware* de la PAAC.
- Obrir i potenciar la diversitat de participants en els processos estratègics de la PAAC. Enfortir la seva base social i augmentar el nombre de sòcies.
- Generar projectes de col·laboració a través dels quals distribuir l'execució de les activitats a realitzar, cooperar en el seu disseny i complementar les activitats o tàctiques que assumeix la PAAC.
- Recuperar la confiança i el compromís polític de les sòcies i el sector.

L'activitat, oberta a tot el públic interessat –i precedida d'una bona campanya de comunicació, agitadora, que inquieti, interpel·li i faci venir ganes de participar dirigida al sector-, ha d'articular un treball coral en la dinamització de la conversa: la Junta de la PAAC, la investigadora i les convidades presenten breument idees i van llançant preguntes i propostes durant el debat, alhora que el co-moderen. Per a això és necessari un treball previ per acostar al debat PAAC les diverses subjectivitats implicades i en el qual repartir certs rols o continguts. La conversa no ha de ser dirigida a fer preguntes a les convidades sinó a compartir reflexions, qüestions, experiències entre totes.

Seria molt positiu realitzar un *streaming* en directe (+ Instagram TV?) i que quedi publicat al web de la PAAC, potser en un apartat que quedi obert per a la documentació del mòdul #2. Seria interessant obrir un canal de participació per als qui no poden desplaçar-se al lloc, sigui en directe a través de comentaris projectats i amb els quals les presents puguin interactuar, sigui a través de comentaris al web, de correus electrònics dirigits a la PAAC després de l'escolta del *streaming* o amb qualsevol altre mitjà.

Estructura de la sessió:

- Presentació estat de la PAAC i projecte de futur, integrant els posicionaments polítics o metodològics que es considera interessant implementar. A càrrec de la Junta de la PAAC (15 minuts)
- Exposició d'idees recollides durant la recerca que fan necessari reprendre aquesta conversa. A càrrec de Junta PAAC o d'investigadora (10 minuts)
- Presentació d'aproximacions per part de les convidades (8 x 10 minuts). És interessant que aquest grup de convidades sigui plural i integri perfils que coneguin el contingut i els discursos dels actuals catàlegs de bones pràctiques al costat de perfils que treballen i posen sobre la taula les principals problemàtiques detectades i/o posicionaments sobre aquest tema: ètiques de cooperació-aliances enfront de les de competició-rivalitat, tecnologia i noves metodologies de treball, economies de resistència, metodologies feministes, revisió crítica del subjecte artista i de la PAAC o l'organització col·lectiva...
- Debat col·lectiu (1-2h). Les idees es van abocant en un mapa conceptual que s'afegeix a la documentació de la trobada i serveix de punt de partida per articular la continuació del mòdul.

Pressupost		
Concepte	Quantitat	Base total
Convidades dinamitzadores	x8	1.600,00 €
Investigadora	x1	150,00 €
Tècnica <i>streaming</i>	x1	Cedida
Material fungible (berenar)	x1	100,00 €
Total		1.850,00 €

Organització mòdul #3 Formacions a entitats

La posada en marxa del mòdul #3 requereix un treball previ de disseny de l'activitat per part de les agents seleccionades, i també una alimentació dels **processos paral·lels de discussió del mòdul #2**. Com que es tracta d'un projecte a mitjà termini que podria arribar a generar rendibilitat després de certes iteracions, es proposa començar una fase de disseny de metodologies amb el tàndem anteriorment proposat: Fill a l'agulla i Mariona Moncunill.

Els objectius de l'activitat són:

- Integrar la treballadora artística en la comunitat activa i afectada per la PAAC. Generar, amb ella, espais de reflexió crítica, respectuosa, sensible i transformadora al voltant de les bones pràctiques i de les bones relacions laborals.
- Obrir i potenciar la diversitat de participants en els processos estratègics de la PAAC. Enfortir la seva base social i augmentar el nombre de sòcies.
- Fomentar un esperit polític d'aliances, cooperador, de compartició de recursos, respectuós, que

Encarrega: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya

faciliti l'intercanvi i col·laboració entre agents del sector i el territori comprenent un sistema de co-dependències.

- Generar projectes de col·laboració a través dels quals distribuir l'execució de les activitats a realitzar, cooperar en el seu disseny i complementar les activitats o tàctiques que assumeix la PAAC.
- Recuperar la confiança i compromís polític de les sòcies i el sector.

Pressupost		
Concepte	Quantitat	Base
Organització / disseny d'activitat	1	1.000,00 €

Activitats ja esbossades pel 2020

Mòdul #5 Àpats informatius

Llançament del mòdul #5 a les províncies de Girona, Lleida i Tarragona i en un dels nuclis perifèrics de Barcelona (L'Hospitalet de Llobregat, Sabadell, Mataró...). Presentació de la PAAC, l'estat actual, els objectius, les estratègies i el pla d'acció -a càrrec de membres de la Junta de la PAAC o, en cas d'impossibilitat, de representants formades. Vol ser una obertura de diàleg per conèixer les necessitats, els desitjos i les condicions situades de treball de les assistents. Es pot aprofitar per rebre inscripcions in situ i es pot celebrar en centres adscrits a Xarxaprod.

Els objectius de l'activitat són:

- Generar un espai de trobada i de transmissió de coneixement dirigit a posar en relació i conèixer de manera situada les necessitats i problemàtiques del treball artístic del territori de l'activitat.
Donar a conèixer la tasca de la PAAC, obrir i potenciar la diversitat de participants en els processos estratègics. Enfortir la seva base social i augmentar el nombre de sòcies.
- Fomentar un esperit polític d'aliances, cooperador, de compartir recursos, respectuós, que faciliti l'intercanvi i la col·laboració entre sòcies i altres agents del sector i del territori comprenent un sistema de co-dependències.
- Generar projectes de col·laboració que permetin distribuir l'execució de les activitats a realitzar, cooperar en el seu disseny i complementar les activitats o les tàctiques que assumeix la PAAC.
- Generar espais de reflexió per fer una actualització crítica, inclusiva, valenta i rigorosa del *software* i *hardware* de la PAAC.
- Recuperar la confiança i el compromís polític de les sòcies i del sector.

És suggeridor que l'àpat pugui ser dinamitzat per un projecte artístic que treballi amb el menjar com a lloc de trobada i de transmissió d'experiències i sabers situats. En aquesta línia treballen projectes com [Pan duro de DU-DA](#), [Nyamnyam](#), [Marina Monsonís](#)... Aquests àpats serveixen també com a enllaç activador del **mòdul #4: berenars de cures**.

Encarrega: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya

Annexos

Entrevista Junta de la PAAC 17/09/19

Transcripció sintetitzada

Presents Monserrat Moliner, David Bestué, Jordi Ferreiro, Giuliana Racco, Alba Mayol Curci, Pep Dardanyà.

Localització Hangar, sala plató

Objectius de l'entrevista

- Definir amb més detall les línies estratègiques de la Junta respecte al programa de formació
- Justificar l'interès cap a certs tipus de contingut
- El tipus d'involucració de les sòcies i l'interès en la captació de les noves sòcies
- Comprendre la idiosincràsia interna que la Junta veu en la composició de la plataforma

Se situa el projecte

La PAAC, com la AAVC, s'ha centrat fins ara en formacions de professionalització artística (gestió econòmica, fiscalitat, comunicació...). Actualment està interessada en quin sentit té fer-se sòcia respecte als recursos formatius que la PAAC pot oferir i, en aquest sentit, per conèixer els interessos de les sòcies i ampliar el programa formatiu, plantejant quatre blocs de partida: feminismes, acció política, mediació i anticolonialitat. La recerca es desenvoluparà amb sòcies i no sòcies i donarà lloc, com a molt, a dos cursos per a aquest any que s'entendran com un prototip de l'extensió formativa. Aquests nous cursos se sumen al de gestió econòmica i fiscalitat i al de comunicació artística que ja es venen programant cada any. Sobretot tindrà aplicació de cara a l'any vinent.

Es proposa treballar en complementarietat amb altres programes formatius del context, evitant solapaments. S'entén també que la recerca produirà una confrontació entre els blocs de partida proposats (interessos de la Junta) i els interessos resultants de les sòcies, que podran coincidir o no, i que en aquest punt serà possible que la Junta faci una aposta política per introduir continguts que a priori no són preferents per a les sòcies.

Perfil de sòcies. Interessos de les sòcies respecte a la PAAC, interessos de la PAAC respecte a les sòcies -actuals i potencials. Trajectòries polítiques i activistes de les sòcies, models econòmics/laborals.

Existeix un projecte elaborat per la Generalitat de Catalunya a petició de la PAAC, [Cartografia d'artistes](#), en el qual van aportar dades moltes sòcies de la PAAC, sobre el nivell d'ingressos, la vinculació a galeries... Són dades de 2017 publicades el 2019. El [CoNCA](#) també publica recerques -molt quantitatives- de la comunitat d'artistes.

A les dades de la PAAC s'hi registren més de 300 inscripcions sense finalitzar (sense fer-se efectiu el

pagament de quota) i més de 170 sòcies registrades. Amb un cop d'ull a les dades quantitatives de registre es pot observar la diversitat de sòcies, i això és un aspecte a potenciar mitjançant les activitats que proposa l'executiva: podem trobar pintors de 80 anys, artistes joves emergents, estudiants, artistes consolidades...

En molts casos, les sòcies entren a la PAAC per problemes laborals en els quals la PAAC pot ajudar, en la primera entrada des d'una perspectiva de sindicat. Altres inscripcions es fan per militància, altres per interès a formar part d'un grup, o per fer força col·lectiva, encara que després no participen o n'utilitzen les eines. Es reconeix que no hi ha una sensació política general de "fer equip", encara que això es posarà a prova en l'assemblea que es celebra el divendres 20 de setembre.

En la primera etapa de la PAAC, el gruix de sòcies era gent gran, vinculada a pràctiques artístiques tradicionals com la pintura i, en general, es notava absència d'actitud militant. En l'etapa actual la composició ha anat canviant: la majoria d'incorporacions són gent jove i artistes que comencen a treballar en col·lectiu. Això interessa molt a la Junta i tenen propostes per incentivar-ho com la de reduir al màxim la quota d'inscripció per a estudiants. Interessa també la incorporació d'artistes que estan passant per residències en centres del context i la d'artistes "de prestigi" com els ja socis Joan Fontcuberta o Marcel·lí Antúñez. En aquest sentit, convindria la inscripció de figures com Susana Solano, perfils més consolidats que aportin suport institucional.

L'actual Junta de la PAAC es va configurar i va entrar en la governança amb la missió de salvar, revitalitzar i renovar la plataforma. Destaca, al mateix temps, que no renuncia al treball anteriorment desenvolupat per la AAVC i que és positiu recuperar la força de "la vieja guardia".

Línies estratègiques respecte al programa de formació

Les formacions que la PAAC ha ofert fins al moment tenen a veure amb necessitats tècniques i de millora del CV que tenen les seves sòcies. És important destacar que la PAAC és un organisme autogestionat (en el sentit que estableix les seves pròpies agendes, discursos, maneres d'aplicar-los...) i la formació ha d'estar en la línia d'aquesta idea. Ja existeixen programes de gran interès per a artistes i institucions acadèmiques en aquest context, per la qual cosa la PAAC, amb el programa formatiu, busca generar reflexió entorn de les qüestions que li són més pròpies o que complementen el que es fa en aquests altres programes.

Els quatre blocs de partida que la PAAC proposa són molt interessants i estan molt al dia (es remarca la seva presència en el [PEI](#) del MACBA). Al mateix temps, hi ha altres qüestions que ningú no està desenvolupant, com ara la pràctica de la nova generació de pintores (Rasmus Nilausen, Jan Monclús, Aldo Urbano...); ningú a Barcelona no està desenvolupant formacions entorn d'aquestes noves maneres d'entendre el dibuix i la pintura. Succeeix el mateix amb l'escultura (Julia Espínola, Lucia C. Pino, Mònica Planas...). Encara que les formacions vinculades a tècniques tradicionals semblen un tabú en el context contemporani, pot ser interessant generar nous formats que explorin aquestes preocupacions i aportin altres punts de vista, així com qüestionaments estètics. Una altra idea sense executar que es detecta com a interessant és la creació d'espais on informar del context artístic actual d'altres ciutats o països, fet que està passant a Berlin, per exemple.

Es planteja també la capacitat aglutinadora o de retrobament de tallers impartits per a artistes amb llargues i potents trajectòries. S'esmenta, per exemple, que la Susana Solano porta 40 anys sense impartir un taller. S'imaginen també tandems que uneixin aquestes artistes "de renom" amb artistes emergents: per exemple, Susana Solano amb Jan Monclús. Es qüestiona, alhora, si aquests tallers no

són el tipus de formacions que hauria d'oferir un centre com Hangar i no la PAAC, encara que s'afegeix que a Catalunya ningú no està fent tallers amb aquest tipus d'artistes.

Es considera interessant que el programa formatiu pilot que es plantegi aquest any pugui ser, en si mateix, un espai on localitzar els interessos i necessitats de les sòcies. En aquest sentit, es contempla la possibilitat d'entendre els tallers de 2019 com una continuació de la recerca i que els resultats de la recollida d'informació durant els mateixos s'integrin en l'informe per treballar durant el 2020 amb els centres de producció i recerca artística de Catalunya, en resposta a les mancances detectades. En aquesta conjuntura, la PAAC estaria en condicions de plantejar co-produccions.

Respecte a les metodologies, es planteja sortir del format tradicional professora-alumnes per entrar en altres composicions i rols. Es proposen (sempre condicionant els resultats de la recollida d'informació) formats en que es col·lectivititzen sabers, s'explori el potencial com a grup de l'associació, s'especuli sobre vies d'acció política i coordinació comuna. Hi ha acord al voltant de la idea de fer pedagogia de l'associacionisme. Es veu un gran interès a generar espais de reflexió sobre l'acció política que una estructura com la PAAC pot i ha de fer respecte a la diversitat de perfils que aglutina, i respecte a l'acció política que cada sòcia desenvolupa a menor escala. S'esmenten dinàmiques com l'activada per [María Ptqk al seu taller de ficcions especulatives a l'ABBAS](#) com a exemples per a tallers que tractin aquestes qüestions.

Es planteja la preocupació per complir els plantejaments presentats a la subvenció, especialment en relació als quatre blocs o conceptes de partida. S'especifica la necessitat de justificar adequadament la continuïtat o el descart d'aquests blocs per al disseny del programa pilot. Es planteja, avançant-se als esdeveniments, la idoneïtat d'acabar programant un taller que enforteixi els vincles i estratègies associacionistes i un altre on es col·lectivititzen sabers entorn dels blocs plantejats.

La prioritat d'aquesta recerca és l'acte de preguntar. El projecte de recerca té llibertat màxima per elaborar els qüestionaris i per ordenar la informació recollida amb l'objectiu de generar un projecte amb identitat. Es confia en la contractació d'una persona externa a la Junta per la riquesa que pot tenir aquesta mirada pròpia i que ve de fora.

Implicació de sòcies de la PAAC en el programa de formació

El grau de participació ha anat fluctuant, no hi ha inscripcions massives. Participen principalment estudiants, malgrat que la utilitat dels cursos estables (el de fiscalitat i economia i el de comunicació d'artista) abasta una pluralitat més gran de perfils i els situa a tots en el mateix eix.

Condicions d'inscripció i execució

Per a les sòcies, el programa de formació de la PAAC és gratuït. Les places estan obertes a no sòcies amb un preu encara per definir. Es contempla la possibilitat d'establir una matrícula simbòlica per a sòcies per afavorir-ne el compromís. Els tallers es realitzen al plató d'Hangar i solen comptar amb entre 15 i 25 places.

Programes formatius de referència

Durant la conversa s'esmenta en diverses ocasions el [PEI](#) del MACBA com un programa amb continguts vinculats als blocs de partida proposats per la PAAC i que ofereix una formació interessant

Encarrega: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya

per a artistes. Es comenta també la naturalesa diferent de l'entitat i els objectius que l'activen.

Es parla del [Club de cicatrizació](#) com un espai on aprendre des de la pràctica i generar vincles interpersonals. Es reconeix la seva capacitat per superar les barreres de diversos tipus que impedeixen l'acostament entre artistes, i es posa en valor la seva competència per reunir persones d'edats, d'orígens, de pràctiques, de posicionaments diferents per compartir coneixements habitualment conservats en privat. Amb l'excusa del tatuatge, el Club facilita vincles que originen produccions i projectes in situ o que succeeixen en altres contextos.

Es fa broma amb formats com ara Artistes singles, Comiat d'artistes (per acomiadar-se de la “professió”) o Piscina d'egos.

El [Departament Exotèric del MACBA](#) (a càrrec d'en Jordi Ferreiro) treballa també per generar contextos pedagògics en els quals no existeix una persona que s'enuncia com la posseïdora del saber sinó que es reconeixen sabers en totes les participants, de perfils molt diferents. S'activa mitjançant diverses metodologies, siguin aquestes des de parlar o compartir algun projecte, a realitzar activitats entorn de l'enginyeria de l'ADN. Al principi participaven moltes alumnes de facultats d'arts de la ciutat i es convidava diversos agents del context per dinamitzar les sessions. S'articulava en dues sessions al mes i el contingut lúdic hi era present. El projecte té 6 anys i la inscripció es fa a través d'una convocatòria pública no gaire anunciada en la qual se seleccionen els perfils més interessants per al seu desenvolupament.

A més, es troba interès en el tipus de programa formatiu que coordina [Idensitat](#) i es fa referència a unes formacions que [Xarxaprod](#) va desenvolupar en relació a la importància de la descentralització, un altre dels valors d'interès de la PAAC. En aquesta línia, malgrat estar principalment dedicades al públic infantil, s'esmenten les propostes de [Experimentem amb l'art](#) i les de [la Panera](#).

Organitzacions d'artistes de referència

Interessa conèixer la perspectiva que entorn de les qüestions que ens fem, comparteixen les artistes de col·lectius que s'han organitzat en sortir d'Hangar: [Salamina](#), [Fase](#), [Trama34](#)... L'escocesa és també un espai interessant per la seva composició i història.

Canals de comunicació Junta-sòcies i PAAC-contexte artístic

La comunicació de la PAAC amb els seus socis és gestionada per la coordinació de la PAAC (Helena Febrés) a través de *newsletters*. També s'utilitzen les xarxes socials Facebook i Twitter. La Junta, prèvia a les assemblees, prepara un ordre del dia que s'envia per correu electrònic a les sòcies per explicar quins temes es tractaran.

A vegades algunes artistes del context s'acosten a membres de la PAAC per comentar que desconeixen el que s'està fent des de la plataforma però que estan interessades a saber-ho.

Està pendent una reunió de la Junta amb les artistes d'Hangar per conversar de la PAAC. En el present també hi ha un diàleg amb la direcció d'Hangar en el qual s'estan definint les formes de col·laboració entre totes dues entitats: la integració d'artistes residents a la PAAC, el vincle amb els processos d'elecció de patronat...

Qüestionari individual sòcies PAAC

Respostes

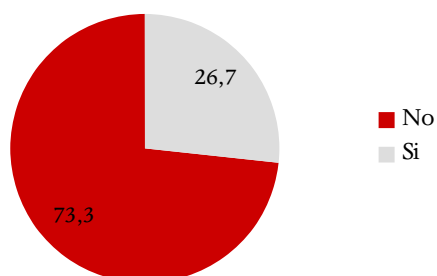
Participants 15

Plataforma Google Forms

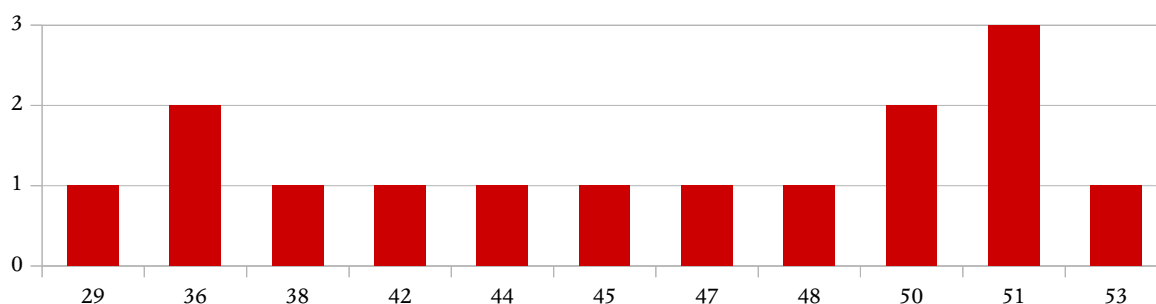
Objectius del qüestionari

- Comprendre amb més profunditat els interessos de les sòcies de la plataforma i quin sentit té formar-ne part respecte a les activitats disponibles.
- Conèixer, entre els membres de la PAAC, les perspectives al voltant de les activitats formatives i les xarxes cooperatives que existeixen.
- Investigar els interessos actuals d'aprenentatge de les artistes a partir de quatre conceptes de partida: feminismes, acció política, mediació i anticolonialitat.
- Provocar espais de reflexió que enriqueixin la manera de comprendre la participació a la PAAC.
- Detectar estratègies per a descentralitzar territorialment les activitats de la PAAC.
- Trobar docents adequats per a les propostes formatives dissenyades.

1. Has participat en alguna de les entrevistes grupals de la recerca?

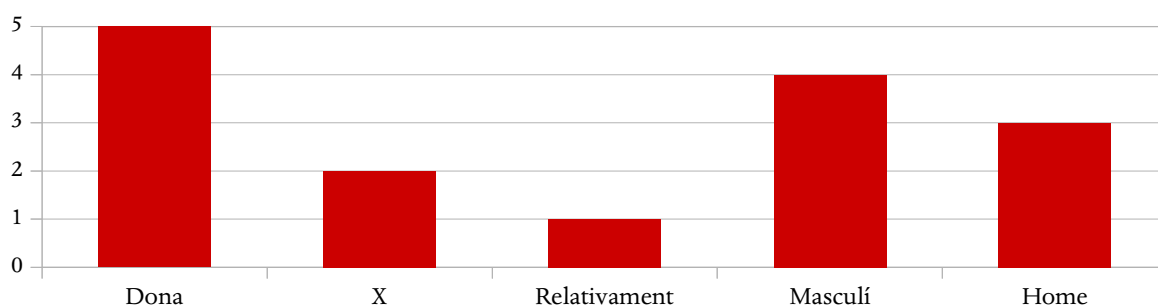

2. Edat

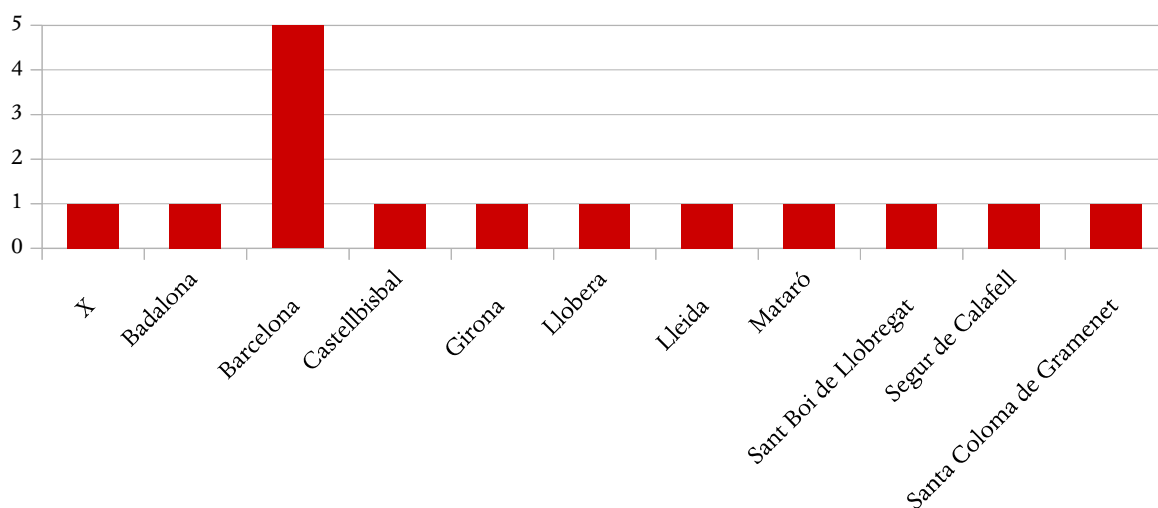

3. Gènere, si t'identifiques amb algun

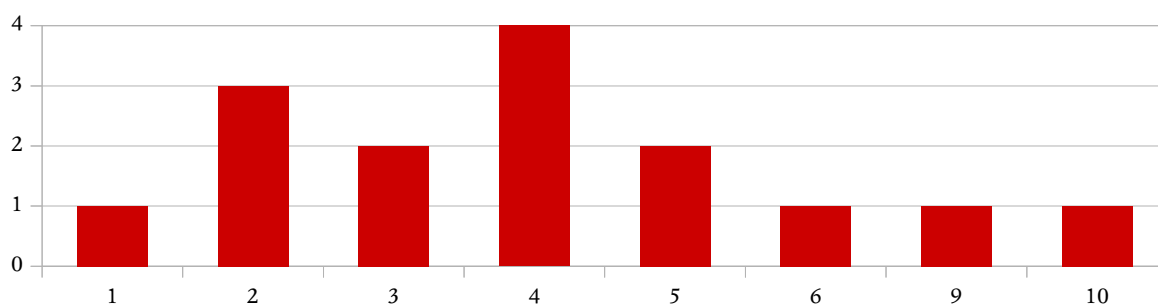
Encarrega: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya

4. Localitat on resideixes

5. Anys de sòcia de la PAAC

6. Quins aprenentatges t'agradaria fer, què trobes a faltar en el teu perfil i en la teva manera de sentir-te còmoda en els espais que ocupes, o en la manera d'utilitzar algunes eines, a quins espais t'agradaria accedir, quins vincles t'agradaria generar, què portes temps volent aprendre però mai trobes el moment per a assegurar-te a autoformar-te?

Per una banda, aprenentatges al voltant de la professionalització dels agents culturals (pex. Gestió,

fiscalitat, etc.), per un altre, aprenentatges vinculats a la recerca artística.
Davant el panorama de la cultura al nostre país, trobo molt necessària una ampliació i diversificació d'opcions per a dialogar, exposar, compartir etc. que no passin pels espais institucionals i que tinguin una força i una qualitat. Aquests espais no estan creats. I sobretot quan vius en un poble i la feina d'artista la realitzes amb les persones i els municipis, fa falta una consolidació de la nostra feina que no passi pels centres oficials sinó que permeti diversificar i crear ponts amb altres espais. Trobo molt necessària una xarxa descentralitzada que veig possiblement aglutinada a través dels centres de creació (residències d'artistes que hi ha arreu del territori). UN treball conjunt amb aquestes residències o centres possibilitaria una xarxa més àmplia i la reinvenió d'espais i formats.
Soldadura, patronatge, etc.
Búsqueda de fondos para proyectos artísticos (al margen de las convocatorias públicas al uso), Relaciones con comisarios e instituciones, Arte sonoro, Proyectos editoriales para artistas, etc.
informatica
--
Me gustaría generar vínculos profesionales, formarme en aquellas herramientas que lo faciliten, y en ese sentido el programa de formación podría tener otros cursos o actividades formativas, como un curso sobre presentación de proyectos en el ámbito de las subvenciones, o visionados de proyectos ajenos, herramientas de internacionalización, etc.
Aprendre idiomes! Anglès, expressió oral i escrita. Ja és prou difícil en si mateix, i a sobre exposar conceptes complexos, abstractes, sensacions.... No em sento gens còmode en les primeres aproximacions a les galeries, no sé com es fa d'una manera normal i professional. Sempre vaig insegura, no per la meua obra sinó en l'aspecte de les relacions públiques enfocades a aconseguir una entrevista professional per a visualitzar el porfoli per exemple.
Tecnologic i juridic
No dispo de massa temps per formar-me.
Revisar a fons i com amb un enfoc crític i de comparativa, models de polítiques culturals d'altres països (Europa, Amèrica, Àsia) per revisar les pròpies
- Gestió de projectes en l'entramat real de l'ecosistema artístic - Debat sobre la viabilitat i sostenibilitat real d'aquest ecosistema a curt, mig i llarg termini - Decreixement de l'art (Art en la crisi social i ambiental)
Ecofeminisme, posthistòria
programes tecnològics, actualització d'habilitats informàtiques, edició de vídeo i so, etc.
Tinc sobretot mancances i falta de recursos per donar recorregut al treball realitzat, per exterioritzar-lo/ exposar-lo/ comunicar-lo

7. De les manques o desitjos que plantejes, quins creus que la PAAC hauria d'abordar?

La PAAC ha de donar cobertura especialment en la professionalització dels artistes del territori.
La possibilitat de fer xarxa de territori.

Professionalització tècnica, seminaris teòrics
Casi todos.
hauria de tenir també en compte a les persones amb discapacitat
--
Esos, los que no ha de abordar la PAAC ya no os los comento.
Els 2, curs de formació d'anglès per a artistes i curs de coaching, o relacions públiques, o com es digui ;)
capsules d'aspectes jurídics.
Una anàlisi sincera i seriosa de la fragilitat del teixit cultural del país. Pocs recursos públics, poca iniciativa pública, poca iniciativa privada, nul·leccionisme, manca d'oportunitats per a les arts menys estereotipades... a Catalunya, menys d'un 15% dels artistes poden viure plenament del seu art, i potser un 15% és molt. Per tant, de què i de qui estem parlant, quan ens referim al subjecte "artistes"? Si ens comparem amb creadors d'altres disciplines, tenim les mateixes oportunitats? Per exemple, si fem una comparació amb els músics o els actors de teatre? Qui té més facilitats? El músic? L'actor? o l'artista? En fi... em falta espai per escriure tot el que penso.
Crec que la PAAC respon a tot el que ens cal però ens caldria, potser, una relació més sindical amb institucions (sé que és complicat perquè no podem ser un sindicat però caldria fer un enfoc d'actuar com a tal activament). Per altre banda en relació a la qüestió anterior, seria útil que la PAAC pogués convidar a professionals d'altres països per treballar plegats, fent una xarxa internacional on posar en valor models i revisar els existents que no funcionen.
Els mateixos
Els dos
Potser conjuntament amb Hamaca, feu alguns tallers d'edició de vídeos i de so.
Crec que les mancances plantejades tenen molt a veure amb formacions ja realitzades des de la PAAC a les quals no he pogut participar.

8. Quines són les formacions que has fet i de la qual has sortit pensant: això ha merescut molt la pena. Què valors d'aquestes formacions?

Tallers de Joan Morey especialment. Vaig valorar els seus exemples basats en una pràctica real en el món de l'art.
El replantejament de temes o aspectes que obren noves portes, que desencallen. Valoro la capacitat comunicativa del formador o formadora però sobretot la capacitat de crear un espai o clima conjunt on tenir la sensació que estem construint entre tots i això després es tradueix molt a la pràctica diària.
Mai he fet cap formació, mai he assistit a cap curs
Técnicas de iluminación, edición de vídeo, vídeo experimental. Valoro los contenidos, las colaboraciones y las relaciones.
vaig fer ja fa alguns anys un monogràfic d'arteteràpia i em va agradar molt
--

Todas las que ha hecho la PAAC. Valoro la información útil y precisa.
Les formacions on qui les fa és sincer i t'explica casos i problemes reals. De la teoria a la pràctica sempre hi ha un abisme.
Formació d'en Joan Morell
No acostumo a participar de formacions. Manca de temps i distància entre residència i lloc de la formació.
No he fet cap formació a la PAAC, però cal continuar amb el curs de legislació, molt important, i vehicular-lo amb el crs de professionalització (una haruia d'anar de la mà de l'altre)
cap realitzada per la Paac
A la PAAC no he fet cap curs de formació
Edició de so (Hamaca). Valoro aprendre.
No he fet cap formació a la PAAC. De les formacions en general valoro que combinin una part més teòrica i abstracta amb una part més concreta i pràctica.

9. Quins són els formats que t'agraden i que no t'agraden res per a un taller o activitat de transmissió de coneixements?

No tinc gaires manies amb els formats, però no m'inscriuria en un taller si l'orador no és engrescador.
Crec que el format depèn molt del formador o formadora.
Formats molt reduïts
N/A
M'agraden mes els formats oberts i participatius on les persones poden parlar i donar la seva opinió. No m'agraden tant les classes magistrals, tot i que he de reconèixer que a vegades també s'han de fer.
--
Soun clásico, prefiero que alguien experto te explique cómo, por qué, etc. Un poco de performatividad me parece bien, pero sin desplazar la idea de que hay un profesor que sabe mucho de eso, y por eso es profesor.
Els formats em son mes indiferents, el presencial m'agrada pero el problema és que per logística i horaris costa poder-hi accedir. Crec q prefereixo un intensiu que 6 mesos amb els dimarts ocupats per exemple.
M'agraden online, semipresencial. No m'agrada molts dies poques hores.
No puc opinar
Les teorico-pràctiques en relació a la quotidianitat, sobre com aplicar-les en casos reals
Els formats presencials, amb professionals ben preparats i que saben comunicar bé i integrar els comentaris i idees dels participants.
Les dues son interessants
no m'agrado pagar :) i que son en oraris de la meva feina :)

Les formacions a la PAAC en general es realitzen 3 dies seguits i preferiria que fossin un sol dia a la setmana durant 3 o més setmanes, tant per viabilitat d'assistència com per poder fer un treball personal relacionat amb la formació.

10. Sents que la PAAC és un equip, et sents part d'una comunitat unida i organitzada per aconseguir objectius comuns?

NO, encara tenim molta feina per davant!!!

Estic molt allunyada de la PAAC tan a nivell físic com de seguiment de les activitats i iniciatives. Encara no he trobat la manera de dialogar-hi.

No

No especialmente.

Doncs, ara mateix estic estudiant i no puc participar en les activitats que promou la PAAC.

--

Ni hablar, no solo no me siento de un equipo, pienso que no lo somos. Somos una comunidad de intereses afines pero nada homogéneos. Los equipos si hay suerte están en las directivas.

No, la veritat.

No. Falta crear espais de coneixença.

Em sento soci de la PAAC. Ho visc des d'una actitud de baixa intensitat, molt a pesar meu.

La meua vinculació amb la PAAC (per diverses qüestions) és de recolzament des de la distància (crec que ja coneixeu la meua implicació en la PAAC des de formar-la fins a constituïr-la)

Lamento dir que darrerament estic bastant desvinculat i que m'ha defraudat molt la seva darrera etapa.

Aquesta nova junta a millorat la relació entre els membres. A Lleida però no estem units

espero

Si bé la meua valoració no es pot basar en prou elements perquè no he pogut participar en cap de les assemblees de la PAAC, i la meua relació amb la PAAC és sobretot pel correu-e i la consulta del web, la meua percepció és que la PAAC és una comunitat organitzada, el que no tinc clar és si és una comunitat unida.

11. Et sembla interessant si la PAAC utilitza les experiències formatives per a enfortir el sentiment de comunitat i treballar sobre possibles estratègies col·lectives per a millorar les circumstàncies de treball de les artistes?

Sí.

<3 sí!

Em sembla indispensable! Es podria fer la oferta formativa aprofitant els centres de creació de Girona, Vic, Tarragona, Lleida...i ampliar-la territorialment?

Per millorar les circumstàncies de treball de les artistes calen trobades amb curadors internacionals,

xarxes de visibilització de l'obra i punts de venda d'obra alternatius.
Em sembla be tot el que es pugui fer per millorar la PAAC i per ajudar a les persones que estan en el seu àmbit artístic.
--
Si, y otras iniciativas en ese sentido estarían bien también. Un local social (un bar), o actividades que resulten interesantes para los socios/as.
No està de més però...no ho se, tinc poques esperances en la capacitat que tenim per generar un grup fort i unit... Sempre topem amb temes personals, enveges, poder... i s'espalla tot. Quan hi ha tan poc a repartir entre molts...
Si, molt
Si
Per suposat, la formació ha de ser comunitària sempre
Sí, però no només. Crec que cal interlocutar amb altres agents i beure d'altres experiències de grups i associacions professionals. Actualment no em sembla que estigui ben resolt la relació entre el fet assembleari i la representació professional.
Sí
Si

12. Quins entens que són les urgències polítiques de la PAAC, els temes que ha de resoldre o pels quals ha de lluitar amb més urgència?

Crec que la principal urgència és reconquerir la confiança dels socis...
Crec que s'hauria de trobar un format propi des d'on estendre les nostres mancances com artistes i treballadors de la cultura però un format que permeti obrir noves portes i visibilitzar el context precari en el que ens movem. És fonamental el sentiment de col·lectiu.
Cooperatives de producció d'obra (amb maquinària col·lectiva), espais de visibilització alternatius (a les institucions i a les galeries), xarxes de distribució editorial i canals de venda d'obra
Aunque suene reiterativo, las buenas prácticas y la profesionalización del artista. La percepción del artista como un profesional que debe percibir honorarios por su trabajo, como cualquier otro de los involucrados en la realización de un proyecto cultural.
El feminisme em sembla el tema més important, també parlar sobre colonialitat/descolonialitat i sobre la discapacitat. Ja que em sembla que sobre aquests àmbits encara queda molt per avançar.
--
Los derechos de los artistas sobre su obra (de autor), una fiscalidad y una seguridad social más blandas para ejercer la actividad con mayor seguridad jurídica, lo que viene a ser en gran parte el proyecto del estatuto del artista.
Transparència, i mirar que cada canvi de junta no es converteixi en exsòcis de la paac, però això es vincula amb els punts anteriors. A nivell polític de país, totalment a favor de demanar la amnistia pels presos polítics per exemple.

Mala praxis convocatories institucions publiques i locals.
Aconseguir un estatut d'artista que impliqui un reconeixement transversal de la tasca d'un artista. El pensament, la producció, l'execució, el plantejament, la formació, la implicació... també formen part d'una obra i cal treballar per tal que tot el que hi ha abans i després de la mostra d'una obra artística tingui un reconeixement. De la mateixa manera que per tothom està acceptat que a un músic i a un actor li cal un assaig previ, una posada en escena, uns assajos finals amb condicions i uns tempos determinats per dur al públic la seva obra.
El Santa Mònicaa, per mi actualment és un tema prioritari per: la relació injusta dels treballadors actuals i les seves condicions contractuals, la poca responsabilitat de la gene en tant a la programació i que una tècnica hagi de gestionar-lo mentre combina la seva feina amb la direcció del centre)
- Afavorir el sentit i l'estratègia cooperatius - Enxarxar-se amb altres plataformes professionals en aquest sentit - Aclarir-se respecte el seu posicionament públic respecte el context actual del país.
Els interessos dels artistes. Sobretot la precarietat laboral que obliga a tenir dues feines per poder sobreviure, amb tota la implicació que comporta això. La necessitat que se't reconegui com a feina,
drets dels artistes, bones pràctiques
Establir elements de mediació entre la pràctica artística individual i les condicions de la pràctica artística en la realitat actual.

13. T'interessa aprendre sobre feminisme, colonialitat_descolonialitat, mediació i/o acció política?

Si
SÍ <3
Relativament..., caldria saber quin feminisme, quina colonialitat-descolonialitat, quina mediació i quina acció política
No especialmente. Sugeriría igualdad, educación en la sensibilidad cultural, internacionalismo, interdisciplinarietà, diversidad, solidaridad, ecologismo, cooperación.
Si, sempre.
--
No.
No
no
Sempre és útil i sobretot, no només treballar amb teixit local
Sí, però d'una manera no reduccionista.
Sí
perquè no
En relació amb la pràctica artística no estic treballant aquests temes. Com a persona que forma part d'una societat, m'interessen.

14. Se t'ocorren idees, tens referències de persones o formats que treballen els interessos que estàs esmentant? (aquestes respostes ens vénen molt bé per a entendre-us millor)

Mediació = Cristian Añó
Un començament seria establir vincles amb Xarxaprod? o amb agents claus del territori que dinamitzen a través de les arts. Això enfortiria la relació i possibilitaria l'emergència de pràctiques innovadores lligades als llocs.
Consum, Corporació Mondragon....hi ha moltes
Superar el Barcelona-centrismo y reforzar la presencia geográfica de la PAAC.
Ara mateix no se que dir.
--
Personas no, el formato podria ser el curso, la presentación. AVAM por ejemplo tiene iniciativas interesantes, visionados de portafolios por comisarios que implican a la vez la oportunidad de proyección profesional (O eso me pareció).
Ara mateix no.
Aspectes medioambientals
no
A la biennial de Turquia van fer unes "colònies" fora de la ciutat per pensar diversos temes al voltant de les polítiques culturals, crec que estaria bé emprar aquest format en la mesura de possible
Crec que seria interessant que les xerrades i resums de les formacions es pengessin un cop fetes presencialment, en un repositori en xarxa. D'aquesta manera els recursos són consultables, ampliables i fins i tot poden generar debat obert per diferents canals.
Crec que la Paac s'hauria de vincular a altres iniciatives culturals i socials (FESC, Can Batlló ...) Ecofeminisme: Yayo Herrero.
...
No

15. T'interessa l'acció política individual? I la col·lectiva?

Sí, sí i sí!
Si
En quin sentit? Dirigida a aconseguir què? És una pregunta molt genèrica
Ambas, pero exentas de contaminación ideológica.
Si, m'interessa que es fagi tant l'acció política individual com la col·lectiva; tot i que ara no estic molt motivat per participar.
--
No en abstracto, porque todo es político. Dicho esto no me considero un activista, voy a alguna mani,

voto, leo cosas políticas, pongo en el face comentarios políticos, y cosas así, hago obras de contenido político a veces, pero considero que eso es una manera superficial de hacer política. Si no hay un riesgo personal, un mayor compromiso, no creo que se pueda definir a alguien como interesado, mas bien entretenido. La acción colectiva me interesa, por eso soy de la PAAC (Y en este caso es una acción política de sector).

Si. Si.

Totes dues

Si, molt, però no des de l'art (o menys). L'acció política s'ha de dur des de tots els àmbits de l'individu, no només des de l'art. L'acció política passa per estar als consells escolars dels fills, als barris i pobles, a les entitats més properes... també des de l'art (però menys, doncs malauradament, el seu impacte és menor)

Ambdues, i sempre han d'anar plegades. De fet l'acció política és un dels eixos de la PAAC que cal reforçar continuament.

sí, totes dues

Sí les dues, individualment ja ho faig.

si, si

És possible que la pregunta es refereixi a l'acció política que no participa directament en la política? A l'acció que vol influir sobre l'acció política de les institucions i governants? En aquest cas, penso que tot i que m'interessa, em podria implicar més, sobretot en la col·lectiva

16. Per què ets sòcia de la PAAC, quines esperes d'ella? Utilitzes els seus recursos?

No aplica

Per la necessitat de sentir el col·lectiu. Però no utilitzo els recursos de moment no he trobat la manera de dialogar-hi ni de crear una comunicació.

Per una mena de nostàlgia sindical rara

Para tomar el pulso a la sensibilidad y las inquietudes de mis colegas, aprender técnicas, compartir información útil y desarrollar relaciones profesionales. En ocasiones.

Em vaig fer soci per sentir comu, entenc que si estas en l'àmbit artístic has de pertany a la associació de la teva província. D'aquesta manera estas al dia de les novetats i esdeveniments que poden ocórrer.

--

Soy socio porque creo que es útil que haya una asociación de artistas para defender sus derechos de manera individual y concreta, y a la vez colectivamente y de manera más genérica.

Donar suport al col·lectiu, fer pressió per aconseguir millores en la legislació q ens és tan desfavorable. Accés als museus i centres d'art nacionals i internacion.

Cohesio per combatre la precarietat del sector i professionalment

Soc soci per compromís i per reafirmació d'un col·lectiu. No utilitzo els seus recursos.

Cal una entitat que defensi els nostres drets

Inicialment perquè em semblava que defensaria els drets de l'artista d'una manera encaixada en el context i denunciaria amb força i sense por les pràctiques opaques i la crisi del context artístic. Crec que la realitat precària dels artistes i de la xarxa artística ha estat analitzada abastament, però no he notat conseqüències importants ni interlocucions cabdals amb els agents determinants amb decisió. Actualment, sóc soci d'una manera relativament escèptica, estic deixant un marge de temps d'espera per si es reconduïx en el sentit que crec que fóra necessari.

Per temes legals, senti-me recolzada per gent de les arts. A Lleida ens trobem molt aïllats, i és una manera d'estar en contacte amb gent de l'art.

perquè crec que és important que els artistes treballin junts per obtenir millors condicions i formar una comunitat fluïda

Esperava que em pogués oferir recursos, més relació amb l'àmbit artístic i des d'una perspectiva més oberta i més àmplia. Crec que no aprofito prou els recursos.

17. Quina relació tens amb la resta de sòcies de la PAAC? En quins contextos et relaciones amb altres sòcies?

No conec gaires socis de la PAAC de la meua generació a part de les meues companyes... i això diu molt!

A nivell personal

Amb algunes de les sòcies tinc relació d'amistat

Menos de la que me gustaria.

Ara mateix estic estudiant i vaig una mica atabalat; tot i que quan tingui més temps si que m'agradaria assistir a les seves reunions.

--

Una relació de ramon, por decirlo así. Me suenan muchas de los concursos, expos, etc. o bien he estudiado con ellas, etc. También de las asambleas y cursos.

Abans en les reunions de junta i projectes q duïem a terme. A dia d'avui pràcticament cap contacte.

Asesorament i suport

Poca relació.

Treball al camp de les arts i la meua relació amb socis/es es esporàdica i sempre com a coincidència d'un marc de treball

Actualment només en les assemblees

Bona relació amb alguns, que he conegut dins i fora de la PAAC

Treball principalment a l'estranger, així que no conec molts membres de la PAAC.

Són molt poques les sòcies de la PAAC que conec. Es podria dir que pràcticament no hi tinc relació.

18. Creus que els tallers funcionarien en altres localitzacions més enllà de Barcelona? On?

Girona, Tarragona i Lleida principalment.
Com he comentat anteriorment, els tallers funcionarien si es posen en relació amb les realitats de cada territori i una via possible és des dels Centres de Creació (Vic, Girona, Tarragona o Lleida) o bé les residències d'artistes.
Depèn de la tipologia i interès dels cursos i de la xarxa de contactes
Probablemente sí. En las capitales de provincia seguro.
En la provincia de Barcelona hi ha ciutats molts grans fora del seu area; suposo, per exemple: Sabadell i Manresa, aquestes poden ser grans candidates. També hi han d'altres a les diferents provincies, com Olot a Girona, pero això ja seria una altra provincia.
--
Si. En cualquier sitio donde ya haya una infraestructura mínima, una escuela de arte, una fábrica de producción, una asociación de artistas, funcionará.
Imagino q si, pero sóc d bcn. Hi hauria de respondre socis del territori.
Si, baix llobregat.
No ho sé
És molt necessari descentralitzar la cultura de bcn i propiciar-la pel territori. Caldria fer un esforç gran en fer aquests cursos a la resta de CAT
Suposo que sí, però insisteixo en la importància de condensar-les i recollir-les a una plataforma consultable.
A Lleida, tot i que hi ha pocs artistes malauradament.
si,
No ho tinc clar si funcionarien, però crec que valdria la pena fer propostes i valorar-ne la resposta.

19. Vols afegir alguna cosa o parlar sobre algun tema més?

no
:0) Dale Belén!
Caldria més autonomia i autogestió
No.
M'agradaria dir que feu molt be en parlar sobre el feminisme i la colonialitat/descolonialitat, pero també afegiria la discapacitat. Penso que si aplegueu aquests tres grans temes arribareu a més públic i ajudaria a que les persones d'aquests grups tinguin el seu reso.
hola belén, ahora por fin encuentro un momento para enviarte unas líneas. lo he intentado varias veces y a mitad del cuestionario me acabo desconcentrando. así que voy en desorden: al salir de la charla en La Massana me pregunté acerca de la relación que podía haber entre la PAAC y las asociaciones obreras del siglo XIX, que fueron especialmente importantes en barcelona. el teatre

lliure, el orfeó català o los ateneos tienen su origen en esas organizaciones. aunque muchas de ellas ahora sean bastante reaccionarias, en su origen perseguían la emancipación de sus miembros, mayoritariamente sometidos a duras condiciones de trabajo. en aquellos tiempos esas asociaciones se ocupaban de las horas de ocio y llegaron a organizar actividades con miles de participantes alrededor de los jardines de euterpe, por ejemplo. la progresiva "festivalización" y "fiestivización" de nuestra vida no debería hacer que esos festivales y fiestas dejaran de ser nuestros. me estoy refiriendo a reapropiarnos de las "redes sociales", tejer nuestras propias redes y socializar con quien nos de la gana. ese debería ser uno de los objetivos de la asociación. los cursos están muy bien aunque, a tenor del éxito de los que hemos organizado últimamente, creo que deberíamos pensar primero en fortalecer nuestra base social, encontrar puntos de encuentro que sean suficientemente transversales como para que aglutinen a una mayoría de socios y socias de diferentes generaciones y disciplinas. ¿universidad popular de verano? ¿performance en solidaridad con los presos políticos? ¿coro de quejas? ¿9 evenings? ya llegarán luego los cursos que den respuesta a las necesidades puntuales de los socios que, por otra parte, después de haberse visto, conocido, tocado y hablado, quizás puedan autoorganizarse para promover los talleres que realmente necesiten para que la PAAC los organice. oye, si necesitas que llame a algún socio, avisa. rb@rogerbernat.info
buen trabajo. / PS: qué pesao tener que rellenar todo el cuestionario OBLIGATORIAMENTE antes de enviar la respuesta... en fin, ya está. hasta pronto.

Bueno, me parece que el comunicado que hemos lanzado sobre lo del procés podría haber tenido un matiz distinto. Escribimos sobre el tribunal supremo español (como si no fuese el nuestro o hubiese otro, eso ya es ideología nacional), y sobre "el pueblo" de Catalunya. "El pueblo" es un sujeto político de la órbita nacionalista, yo habría usado otro redactado.

Crec que bcn i els seus centres d'art i universitats ja ofereixen seminaris, masters, recursos en formacions de gènere, colonialitat, mediació.... El que no trobo enlloc són les qüestions que menciono, més pràctiques i poc intel·lectuals, però imprescindibles: parlar en públic, com obtenir finançament, com tenir feedback o repercussió amb el treball realitzat...

Gràcies i disculpeu la redacció, feta dsd mobil.

Mes recolçament de grans figures del sector a la Paac i potenciar manifestos en contra de la indiferència de l'ajuntament e institucions.

CAI que la PAAC estigui present als centres de formació afins a l'art.

x

No. Gràcies

Caldria pensar en fer accions, activitats també als territoris, tot i que entenc que potser a territoris, com Lleida no hi hagi prou artistes. Caldria però trobar la manera, potser a través de fer activitats que estiguessin gravades amb vídeo i penjar-les en algun canal determinat, dins la mateixa pàgina de la PAAC, o a través d'aplicacions informàtiques de videoconferència, com es fa a nivell universitari...Crec que és una manera que augmentin els socis/es fora de l'àrea d'influència de Barcelona. Per això és important oferir-los-hi oportunitats.

Gràcies.

Per a un treball en major profunditat amb les dades recollides, pot descarregar-se el full de càlcul de respostes en el següent link: <http://bit.ly/respostessocies>